

สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

THE STATES OF SCHOOL CURRICULUM IMPLEMENTATION AS PERCEIVED
BY SCHOOL ADMINISTRATORS AND TEACHERS UNDER BURIRAM
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 4

วิทยานิพนธ์

ของ

ณรงค์ศักดิ์ รักพริ้ว

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

กุมภาพันธ์ 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ชื่อเรื่อง	สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็น ของผู้อำนวยการ โรงเรียนและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4		
ผู้วิจัย	ณรงค์ศักดิ์ รักพริ้ว		
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนันทา วิกุลเทวัญ	ประธานกรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ ภูเงิน	กรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิ่งแก้ว ปะติตั้งไข	กรรมการ	
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขา	การบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของ
ผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู ที่มีต่อสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน
กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้อำนวยการ โรงเรียน 129 คน และครู จำนวน 129 คน รวมทั้งสิ้น
จำนวน 258 คน ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตาราง
ของเครจซีและมอร์แกน แล้วทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน และทำการสุ่มด้วยวิธีการสุ่ม
อย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้
ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานใช้ค่า t-test ,
F-test และเปรียบเทียบเมื่อพบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเซฟเฟ่ โดยกำหนดค่าสถิติ
ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ
โรงเรียน และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวมมี
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู เกี่ยวกับ
สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน โดยรวมมี
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมี
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็น
ของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู ได้แก่ ควรมีการเพิ่มงบประมาณในการจัดทำหลักสูตร
สถานศึกษาให้มากกว่าที่เป็นอยู่ ควรมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรทุกปีการศึกษา
ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำในการพัฒนาหลักสูตร โรงเรียนต้องบริการและให้ข้อมูล
เพื่อสร้างความเข้าใจแก่ชุมชนในด้านต่าง ๆ และ โรงเรียนควรสร้างหลักสูตรสถานศึกษาขึ้น
เอง เพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน และชุมชน

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

TITLE	The States of School Curriculum Implementation as Perceived by School Administrators and Teachers under Buriram Primary Educational Service Area Office 4		
AUTHOR	Narongsak Rukpra		
ADVISORS	Assistant Professor Dr. Sunanta Viragoontavan		Thesis Advisor
	Assistant Professor Dr. Prasert Phu-gnern		Co-advisor
	Assistant Professor Dr. Kingkaew Patitangkho		Co-advisor
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2012

ABSTRACT

The purposes of this research were to study and compare the opinions of the school administrators and teachers towards the states of school curriculum implementation under Buriram Primary Educational Service Area Office 4, classified by status and school sizes. The samples were 129 school administrators, and 129 teachers in a total of 258, selected by using the Table of Krejcie & Morgan, multi-stage random sampling and simple random sampling, respectively. The instrument used in this study was a questionnaire. The statistics used for analyzing the collected data were frequency, percentage, mean, and standard deviation. The hypotheses were tested by t-test, F-test, and Scheffé method was used to compare each pair of the aspects. The statistically significant difference was set at the level of .05.

The findings were as follows:

1. The states of school curriculum implementation as perceived by the school administrators and teachers under Buriram Primary Educational Service Area Office 4 as a whole were at "high" levels.
2. The comparisons of the opinions of school administrators and teachers towards the states of school curriculum implementation, classified by status and school sizes both as a whole and at each aspect were not different.

3. The suggestions about the states of school curriculum implementation as perceived by the school administrators and teachers were that the budget for curriculum making should be more increased. The curriculum implementation should be evaluated in each academic year. The school administrators must be as the leaders in curriculum development. The schools must provide the services and give the information for making understanding to community in various aspects, and construct the school curriculum based on the needs of students and community.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงโดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนันทา วีรกุศลเทวัญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ ภูเงิน และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิ่งแก้ว ปะติคังโข กรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริลักษณ์ ค้วงบุตรศรี และ ดร. สมหมาย ปะติคังโข กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาช่วยเหลือให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้อำนวยความสะดวก ในการประสานงานจัดทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน นางภานิชา อินทร์ช้าง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 นายอุททยาน ปิตามาตา ศึกษาานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 และนายโกวิท หมวกโชติสง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองแก้ง่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล ที่ได้ กรุณาตรวจและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบคุณสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ที่ให้ความอนุเคราะห์แจ้งให้ผู้อำนวยการ โรงเรียน ได้กรุณาตอบ แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ประโยชน์และคุณค่าที่เกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณ บิดา มารดา บุรพจารย์ คณาจารย์และขอขอบคุณผู้มีส่วนในการช่วยเหลือเกื้อกูล ตลอดทั้ง ภรรยาและบุตรที่ได้ช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย

ณรงค์ศักดิ์ รักพริ้ว

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
หลักสูตรสถานศึกษา.....	7
ความเป็นมาของหลักสูตรสถานศึกษา.....	7
สาระสำคัญของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551.....	9
กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร.....	14
การใช้หลักสูตรสถานศึกษา.....	25
ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษา.....	25
หลักการการใช้หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอน.....	27
การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย.....	28
การจัดให้มีสื่อ นวัตกรรม และแหล่งเรียนรู้.....	31
การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน.....	36
การวัดผลและประเมินผล.....	37
การปรับปรุงหลักสูตร.....	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
งานวิจัยในประเทศ.....	45
งานวิจัยต่างประเทศ.....	52
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	54

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย	55
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	55
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	88
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	88
สมมติฐานของการวิจัย.....	88
วิธีดำเนินการวิจัย.....	89
สรุปผลการวิจัย.....	90
อภิปรายผล.....	92
ข้อเสนอแนะ.....	96
บรรณานุกรม	98
ภาคผนวก	104
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล.....	105
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	113

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ค ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	120
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	126

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้อำนวยการโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ปีการศึกษา 2554 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	56
2 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	64
3 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู โดยรวมและรายด้าน.....	65
4 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน โดยรวมและรายด้าน.....	66
5 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยรวมและรายข้อ.....	67
6 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน ด้านการจัดให้มีสื่อ นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ.....	69
7 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อ.....	71
8 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยรวมและรายข้อ.....	72
9 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู โดยรวมและรายด้าน.....	73
10 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยรวมและรายข้อ.....	74
11 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู ด้านการจัดให้มีสื่อ นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ.....	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
12 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อ....	78
13 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยรวมและรายข้อ.....	79
14 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน โดยรวมและรายข้อ.....	80
15 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู โดยรวมและรายข้อ.....	81
16 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู เกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน.....	82
17 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู เกี่ยวกับสภาพปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวม.....	83
18 การเปรียบเทียบความคิดเห็นการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู เกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน.....	84
19 การเปรียบเทียบความคิดเห็นการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู เกี่ยวกับสภาพปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวม.....	85
20 สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู	86
21 สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู.....	87
22 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา.....	122
23 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสภาพปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา.....	125

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

I กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	54
-----------------------------	----

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาการศึกษานับว่าเป็นเครื่องมืออันสำคัญยิ่งของรัฐ ในอันที่จะนำไปสู่การพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นการศึกษาที่ประชากรส่วนใหญ่ได้รับและเป็นพื้นฐานของการศึกษาทุกระดับ แต่การพัฒนาการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานยังประสบปัญหาอยู่หลายประการ ที่สำคัญได้แก่ ปัญหาความขาดแคลน ความไม่เสมอภาคในด้านคุณภาพของปัจจัยการจัดการศึกษา เช่น คน เงิน อาคารสถานที่ และทรัพยากรทางการศึกษา เป็นต้น ปัญหาเกี่ยวกับประสิทธิภาพของกระบวนการในการบริหารหลักสูตร ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของผู้เรียน (รุ่ง แก้วแดง. 2545 : 24)

การศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับบุคคลทุกคน เป็นผลให้ในปัจจุบันมีการส่งเสริมและขยายการศึกษามากขึ้น การศึกษาจึงมิได้หยุดอยู่เพียงในระบบโรงเรียนเท่านั้น ทั้งการศึกษานอกโรงเรียน และการศึกษาดำเนินการตามอัธยาศัย ความเปลี่ยนแปลงของสังคมตลอดจนความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและวิทยาการต่าง ๆ ทำให้บุคคลมีการพัฒนาตนเองและแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ตลอดเวลา เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นหน่วยงานทางการศึกษาจึงต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการดำเนินการทางการศึกษาทั้งระบบอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการและการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว หลักสูตรเป็นหัวใจที่สำคัญของการศึกษา เมื่อกล่าวถึงการจัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นระดับใดก็ตาม จำเป็นต้องกล่าวถึงหลักสูตรควบคู่กันไปด้วยเสมอ การจัดการศึกษาจะสำเร็จลุล่วงไปไม่ได้ถ้าปราศจากหลักสูตร ซึ่งเปรียบเสมือนเครื่องชี้แนวทางว่าควรจะดำเนินการจัดการศึกษาไปในแนวทางใด หลักสูตรที่สร้างขึ้นแล้วย่อมต้องมีการปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพของสังคมที่เป็นอยู่ และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคมในขณะนั้น

การดำเนินงานการใช้หลักสูตรของโรงเรียนเป็นการปฏิบัติงานที่สำคัญที่สุดของการจัดการศึกษา ในการดำเนินงานการใช้หลักสูตรให้บรรลุผลตามเป้าหมายของหลักสูตรนั้น โรงเรียนควรต้องมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบเช่นกัน โดยเฉพาะควรมีการประเมินผลการทำงานเป็นระยะๆ ตลอดเวลา และนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงงานของโรงเรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของงานเป็นประจำ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 1)

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญในการให้

ทุกส่วนทุกฝ่ายในสังคมมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาและกระจายอำนาจการศึกษา ลงไปยังท้องถิ่นโดยตรง โดยเฉพาะสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้จัดการเรียนการสอน ดังนั้นเพื่อให้ผลผลิตทางการศึกษา คือ ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคม จำเป็นต้องมีระบบการกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผลการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทุกกลุ่มทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเห็นความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนการวางแผนและดำเนินการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพอย่างแท้จริง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 34)

สืบเนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีคำสั่งให้โรงเรียนใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในปีการศึกษา 2552 โดยเริ่มจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4 ปีการศึกษา 2553 ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทุกชั้นเรียน จากข้อกำหนดในคำสั่งดังกล่าว สถานศึกษาได้ดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เมื่อสิ้นปีการศึกษา 2553 สถานศึกษาจะต้องปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และความต้องการของชุมชน (สมนึก ธาตุทอง. 2552 : 276)

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 (2553 : 2-5) มีภารกิจในการจัดการศึกษาได้มีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรและได้มีการดำเนินการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านการเรียนการสอน และด้านคุณภาพผู้เรียน มีผลของการดำเนินการไม่เป็นที่น่าพอใจซึ่งปัญหาสำคัญของการจัดการศึกษา คือ ครูผู้สอน ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สนองต่อความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น อันส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนไม่ได้มาตรฐานตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตร จากสภาพปัญหาดังกล่าวมีความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านปัจจัยที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพให้ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ มีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ให้ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพประกอบกับการมีหลักสูตรสถานศึกษาและสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาในทุกๆ ด้านและสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (2545 : 2-3) มาตรา 27 ที่ได้กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและให้สถานศึกษาจัดทำสาระของหลักสูตร เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ มีสติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรม และ

วัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ได้อย่างมีความสุข มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้อำนวยการ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จึงมีความสนใจจะศึกษาความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียนและครูเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 อันจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียนและครูเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียนและครูเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของผู้อำนวยการ โรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 แตกต่างกัน
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของผู้อำนวยการ โรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียนและครู เกี่ยวกับการพัฒนาและ การใช้หลักสูตรสถานศึกษา
2. เป็นแนวทางในการเสนอแนะหรือปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นมาตรฐานและทิศทางเดียวกัน และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของสถานศึกษา
3. เป็นข้อมูล ข้อเสนอแนะหรือแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 มีขอบเขตดังนี้

1. เนื้อหา การนำหลักสูตรมาจัดทำเป็นแผนจัดการเรียนรู้ หรือกิจกรรมเสริมเพื่อใช้งานวิชาการ คือ

- 1.1 ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย
- 1.2 ด้านการจัดให้มีสื่อนวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้
- 1.3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
- 1.4 ด้านการวัดผลและประเมินผล
- 1.5 ด้านการปรับปรับหลักสูตร

2. ประชากร ประกอบด้วยโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำนวน 194 โรงเรียน

3. กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน(Krejcie & Morgan) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 148-149) ได้กลุ่มตัวอย่าง 129 โรงเรียน แล้วใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยกำหนดให้ "ขนาดของโรงเรียน" เป็น "ชั้นภูมิ" เมื่อสุ่มได้โรงเรียนแล้ว กำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน และ ครู 1 คน รวมผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งหมด 258 คน

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรต้น

4.1.1 สถานภาพ

4.1.1.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน

4.1.1.2 ครู

4.1.2 ขนาดของโรงเรียน

4.1.2.1 เล็ก

4.1.2.2 กลาง

4.1.2.3 ใหญ่

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **หลักสูตรสถานศึกษา** หมายถึง หลักสูตรที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้นเองบนพื้นฐานของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยนำข้อมูลของสถานศึกษาและชุมชนที่เป็นปัญหา จุดเด่น เอกลักษณ์ของชุมชน สังคม ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ มากำหนดเป็นโครงสร้างและสาระ โดยสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมสาระและมาตรฐานการเรียนรู้หรือรายวิชาได้ตามความถนัด ความสนใจของผู้เรียน ด้วยความร่วมมือของทุกคนในโรงเรียนและชุมชน
2. **การใช้หลักสูตรสถานศึกษา** หมายถึง การนำหลักสูตรมาจัดทำเป็นแผนจัดการเรียนรู้ หรือกิจกรรมเสริม เพื่อใช้ในงานวิชาการ คือ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 32-45)
 - 2.1 ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย
 - 2.2 ด้านการจัดให้มีสื่อ นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้
 - 2.3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
 - 2.4 ด้านการวัดผลและประเมินผล
 - 2.5 ด้านการปรับปรุงหลักสูตร (สมนึก ชาตทอง. 2552 : 67-77)
3. **สภาพการใช้** หมายถึง ลักษณะหรือระดับการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
4. **โรงเรียน** หมายถึง โรงเรียนของรัฐที่เปิดสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
5. **สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4** หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่กำกับ ดูแล ประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ประกอบด้วย 6 อำเภอ คือ อำเภอสตึก อำเภอคูเมือง อำเภอพุทไธสง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ อำเภอนาโพธิ์ และอำเภอแคนดง
6. **ผู้อำนวยการโรงเรียน** หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ในปีการศึกษา 2554
7. **ครู** หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ในปีการศึกษา 2554
8. **ขนาดของโรงเรียน** หมายถึง ขนาดของโรงเรียน ตามการแบ่งของสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 5) ในการ

จัดทำรายละเอียดคำขอตั้งงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ 2554 ของโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษา โดยแบ่งขนาดของโรงเรียนเป็น 3 ขนาด ดังนี้

- 8.1 ขนาดเล็ก มีนักเรียนตั้งแต่ 120 คน ลงมา
- 8.2 ขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ 121 - 300 คน
- 8.3 ขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คน ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 4 ผู้วิจัยได้นำเสนอ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเฉพาะประเด็นสำคัญ เพื่อให้สอดคล้องสัมพันธ์กับความมุ่งหมาย ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย และเป็นข้อมูลพื้นฐานที่นำไปสู่กรอบความคิดในการวิจัยดังนี้

1. หลักสูตรสถานศึกษา

1.1 ความเป็นมาของหลักสูตรสถานศึกษา

1.2 สาระสำคัญของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

1.3 กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร

2. การใช้หลักสูตรสถานศึกษา

2.1 ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

2.2 หลักการการใช้หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอน

2.3 การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย

2.4 การจัดให้มีสื่อ นวัตกรรม และแหล่งเรียนรู้

2.5 การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

2.6 การวัดผลและประเมินผล

2.7 การปรับปรุงหลักสูตร

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรสถานศึกษา

ความเป็นมาของหลักสูตรสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในปีการศึกษา 2552 ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4 ปีการศึกษา 2553 ให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 5 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5 ปีการศึกษา 2554 ให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทุกชั้นเรียน จากข้อกำหนดในคำสั่งดังกล่าว สถานศึกษาได้ดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาทั้ง 7 ภารกิจ ต่อเมื่อสิ้นปีการศึกษา 2552 สถานศึกษาจะได้ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในทุกชั้น (สมนึก ธาตุทอง, 2552 : 276) โดยยึดหลักความมีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความสัมฤทธิ์ผลตามนโยบายนี้ กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดหลักสูตรแกนกลางที่มีโครงสร้างหลักสูตรยืดหยุ่น กำหนดจุดหมายที่ใช้เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในภาพรวม 12 ปี กำหนดสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระ กระทรวงศึกษาธิการจะจัดดำเนินการให้เฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า ให้สถานศึกษาเป็นผู้จัดทำสาระรายละเอียดเป็นรายปีหรือรายภาค ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณสมบัติอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ รวมถึงจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละกลุ่มเป้าหมาย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 2)

นอกจากนี้ เพื่อให้การใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ กระทรวงศึกษาธิการ ได้เสนอแนวทางไว้ว่า สถานศึกษาต้องประสานสัมพันธ์และร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชน ให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ส่วนกระทรวงศึกษาธิการเองจะเป็นผู้สนับสนุนส่งเสริมด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาให้ครอบคลุมหลักสูตรอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้นเพื่อพัฒนาไปสู่ความเป็นสากล ในการนี้กระทรวงศึกษาธิการจะทำเอกสารประกอบหลักสูตร เช่น คู่มือการใช้หลักสูตร แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คู่มือครู เอกสารประกอบหลักสูตร กลุ่มสาระต่าง ๆ แนวทางการวัดและประเมินผล การจัดระบบแนะแนวในสถานศึกษา การวิจัยในสถานศึกษา และการใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาการเรียนรู้ ตลอดจนเอกสารประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ประชาชน ผู้ปกครองและผู้เรียนมีความเข้าใจและ รับทราบบทบาทของตนในการพัฒนาตนเองและสังคม

จากหลักฐานด้านเอกสารดังกล่าวข้างต้นนี้ จะเห็นความเชื่อมโยงของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสถานศึกษาจะต้องวิเคราะห์กำหนดสาระรายละเอียดที่จะนำมาจัดรายวิชา พร้อมทั้งเพิ่มเติมสาระในส่วนที่เกี่ยวข้อง สอดคล้อง สนองความต้องการของนักเรียน โรงเรียน ชุมชน และท้องถิ่นเป็นหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งมีความหมายครอบคลุมหลักสูตรท้องถิ่นด้วยแล้ว ดังนั้นบทบาทของสถานศึกษาและคณะครูต้องเปลี่ยนแปลงไป โดยมีหน้าที่

ความรับผิดชอบและภาระงานเพิ่มขึ้น ดังนั้นเพื่อให้เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้รับการสนองตอบและนำไปปฏิบัติโดยสถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและนอกสถานศึกษา สาระในบทนี้จึงมุ่งนำเสนอความรู้ แนวคิด แนวทาง และการกระทำที่ เกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา โดยครอบคลุมในเนื้อหา 3 ประเด็นหลัก คือ แนวคิดใน การปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา และปัจจัยสำคัญที่มี ผลต่อความสำเร็จของการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา

สาระสำคัญของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ โดยกำหนดจุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมาย และกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีด ความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544) พร้อมกันนี้ได้ปรับ กระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจ ทางการศึกษาให้ท้องถิ่นและสถานศึกษาได้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพ และ ความต้องการของท้องถิ่น (กรมวิชาการ, 2551 : 2-3)

นอกจากนั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทย ให้มีคุณธรรม และมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำ ไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวการ พัฒนาคนดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมี สมรรถนะ ทักษะและความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาประเทศ แบบยั่งยืน ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชน ของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะ การคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 3-5)

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีความเหมาะสม ชัดเจน ทั้งเป้าหมาย ของหลักสูตรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และกระบวนการนำหลักสูตร ไปสู่การปฏิบัติในระดับเขต พื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยได้มีการกำหนดควิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นทิศทางในการจัดทำ หลักสูตร การเรียนการสอนในแต่ละระดับ นอกจากนี้ได้กำหนดโครงสร้างเวลาเรียนขั้นต่ำของ แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในแต่ละชั้นปีไว้ในหลักสูตรแกนกลาง และเปิด โอกาสให้สถานศึกษา

เพิ่มเติมเวลาเรียนได้ตามความพร้อมและจุดเน้น อีกทั้งได้ปรับกระบวนการวัดและประเมินผล ผู้เรียน เกณฑ์การจบการศึกษาแต่ละระดับ และเอกสารแสดงหลักฐานทางการศึกษาให้มีความ สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และมีความชัดเจนต่อการนำไปปฏิบัติ

เอกสารหลักสูตรสถานศึกษาพุทธศักราช 2551 นี้ จัดทำขึ้นสำหรับครูผู้สอนได้นำไปใช้ เป็นทิศทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพด้านความรู้และทักษะที่จำเป็น สำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่าง ต่อเนื่อง ตลอดชีวิต

วิสัยทัศน์

หลักสูตรสถานศึกษา มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความ สมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และ ทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาคือ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐาน การเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรม บนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอ ภาค และมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัด การเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มี ความสุข มีศักยภาพในการศึกษาคือ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับ ผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรกำหนดสมรรถนะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม
2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคม ได้อย่างเหมาะสม
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้ เทคโนโลยี ด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรสถานศึกษา มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความรู้ อยู่อย่างพอเพียง และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการเรียนรู้ จึงกำหนดจุดหมายซึ่งเป็นมาตรฐาน การเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของหลักสูตรแกนกลาง ได้แก่

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้

5. อยู่อย่างพอเพียง

6. มุ่งมั่นในการทำงาน

7. รักความเป็นไทย

8. มีจิตสาธารณะ

มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและ

พหุปัญญา หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาอังกฤษ

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรมจริยธรรม และ ค่านิยมที่พึงประสงค์เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนั้นมาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไก สำคัญ ในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่า ต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการ

ประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด

กรอบหลักสูตรสาระท้องถิ่นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศ มาตรฐาน การศึกษาชาติ มีเป้าหมายอยู่ที่การพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็น “คนเก่ง คนดี และมีความสุข” การจัดการศึกษาให้เยาวชนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ จึงจำเป็นต้องพัฒนาให้เป็นผู้ที่มีการพัฒนา ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจและสังคม ดังจะเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 23 และ 24 เน้นการจัดการศึกษาที่ให้ความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการสาระความรู้ต่างๆอย่างได้ สัดส่วน สมดุลรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ใน ทุกวิชา

จากความสำคัญและเป้าหมายของการจัดการศึกษา หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงได้กำหนดจุดหมายของหลักสูตรเพื่อเป็นกรอบพัฒนาผู้เรียน ให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ได้กำหนดกรอบ หลักสูตรระดับเขตพื้นที่ ตามภารกิจในการจัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นกรอบ สร้างหลักสูตรสถานศึกษา ที่ตอบสนองต่อ ความเปลี่ยนแปลงทั้งเศรษฐกิจและสังคม เป็นไปตามความต้องการของชุมชนท้องถิ่น

จุดเน้นคุณภาพผู้เรียน

1. ผู้เรียนทุกคน มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. ผู้เรียนทุกคน มีความสามารถและทักษะในการคิด การอ่าน การเขียน การใช้ เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้

3. ผู้เรียนทุกคน เป็นคนดี มีความรักความภาคภูมิใจในชุมชน ท้องถิ่น เป้าหมายคุณภาพนักเรียน

1. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้สูงขึ้นเฉลี่ย ร้อยละ 10 จากฐานคะแนนเดิม

2. ด้านสมรรถนะที่สำคัญ นักเรียนอย่างน้อยร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยเฉพาะจุดเน้นของเขตพื้นที่ไม่น้อยกว่าระดับดี

3. ด้านเจตคติ นักเรียนอย่างน้อยร้อยละ 80 มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยเฉพาะด้าน ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ความมีวินัย รักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะไม่น้อยกว่าระดับดี

กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร

หลักสูตรกำหนดให้สถานศึกษาต้องสร้างหลักสูตรของตนเอง ทำให้ผู้บริหารและครู ต้องทำหน้าที่เป็นผู้พัฒนาหลักสูตร ซึ่งหมายถึงการสร้าง การใช้ และปรับปรุงหลักสูตร นอกเหนือจากหน้าที่ในการสอน เมื่อสถานศึกษาสร้างหลักสูตรแล้ว ในขั้นต่อไปเป็นการนำ หลักสูตรไปใช้ แนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งมีภารกิจที่สำคัญ 7 ประการ ดังนี้ (สมนึก ธาตุทอง. 2552 : 67-77)

ภารกิจที่ 1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

ภารกิจที่ 2 การจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา

ภารกิจที่ 3 การวางแผนและเตรียมการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้

ภารกิจที่ 4 ดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

ภารกิจที่ 5 การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

ภารกิจที่ 6 สรุปผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

ภารกิจที่ 7 ปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

โดยมีแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ตามภารกิจต่าง ๆ ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

1.1 สร้างความตระหนักให้แก่บุคลากร ซึ่งประกอบไปด้วย คณะกรรมการ สถานศึกษา ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียน ทั้งนี้เพื่อให้เห็นความสำคัญ ความจำเป็นที่ต้องร่วมมือกันบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา โดย

1.1.1 สสำรวจสภาพปัจจุบันของบุคลากร ออกแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1.2 จัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน

1.1.3 ประชุมชี้แจงและประชุมปฏิบัติการ เพื่อทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน

1.1.4 ศึกษา คู่มือจากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย สื่อ เอกสาร

1.2 ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการและอนุกรรมการของสถานศึกษาตามระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 โดย

1.2.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดทิศทางนโยบายและ
แนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษา

1.2.2 แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษา และ
แต่งตั้งอนุกรรมการระดับกลุ่มสาระ รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.2.3 ชี้แจงทิศทาง นโยบายและแนวทางการดำเนินงานรวมทั้งบทบาทหน้าที่
ของคณะกรรมการและอนุกรรมการ

อย่างไรก็ตามผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาทุกฝ่ายต้องปฏิบัติ
ตามบทบาทของตนให้ดีที่สุด ซึ่งได้แก่

ผู้บริหารสถานศึกษา

สถานศึกษาที่จัดการศึกษาประสบผลสำเร็จได้ดีมีคุณภาพ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะมี
ผู้บริหารที่ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาและเข้าใจบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารอย่างถ่องแท้
และนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาจึงนับเป็นองค์ประกอบสำคัญประการ
หนึ่งในการจัดการศึกษา

คุณสมบัติของผู้บริหารสถานศึกษา

1. มีวิสัยทัศน์กว้างไกล
2. มีความมุ่งมั่นในการจัดการศึกษาและมุ่งมั่นต่อการสร้างระบบคุณภาพให้เกิดขึ้นใน
สถานศึกษา
3. เป็นผู้มีความสามารถในการสร้างร่วมมือ และประสานงานกับทุกฝ่าย เพื่อให้
สถานศึกษาดำเนินกิจการต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. เป็นผู้สนับสนุนให้สถานศึกษาได้รับการพัฒนาอยู่ในระดับมาตรฐานการประกัน
คุณภาพตลอดไป โดยให้การสนับสนุนทั้งบุคลากรและผู้เรียนร่วมมือกันพัฒนาสถานศึกษาให้เป็น
องค์กรแห่งการเรียนรู้

บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. จัดให้มีแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา เพื่อใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษา
ของสถานศึกษา
2. เป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยร่วมประสานงานกับบุคลากร
ทุกฝ่ายเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โครงสร้าง
หลักสูตร ตลอดจนสาระตามหลักสูตรของสถานศึกษา
3. จัดให้มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษา
4. สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้

5. สนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายของสถานศึกษาได้รับความรู้ และความสามารถจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

6. ให้มีการประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อการปรับปรุงพัฒนาสาระของหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น

ครู

ครูเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญในการจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จด้วยดี เพราะการจัดการศึกษาที่ยึดหลักผู้เรียนเป็นความสำคัญตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 นั้น กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเต็มตามศักยภาพ

บทบาทหน้าที่ของครูตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. จัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา
2. วางแผนสร้างหน่วยการเรียนรู้ กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้
3. จัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด เปิดโอกาสให้ปฏิบัติจริง แสดงออก

อย่างอิสระและมีส่วนร่วมทุกกิจกรรม

4. จัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา จัดแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ ในชุมชน เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ สวนสาธารณะ แหล่งผลิตศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ฯลฯ

5. พัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่ใฝ่รู้ ทันต่อเหตุการณ์

6. เป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม ปฏิบัติดีต่อเพื่อนครูและนักเรียน

7. จัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียนและสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ให้มีบรรยากาศดึงดูดความสนใจ ทำทนายให้ผู้เรียนอยากมีส่วนร่วม

8. จัดการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพจริง โดยประเมินจากการปฏิบัติ การสังเกต การสัมภาษณ์ จากแฟ้มสะสมงาน ฯลฯ เพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน

9. จัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

10. จัดทำข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยให้มีการประสานกันระหว่างสถานศึกษา บ้าน และชุมชน เพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ผู้เรียน

การจัดการศึกษาที่ยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญนั้น เพราะผู้เรียนเป็นผลผลิตของการจัดการศึกษาเป็นเป้าหมาย โดยมุ่งหวังพัฒนาให้คนไทยมีความสมบูรณ์และสมดุล ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม จริยธรรม

การจะให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ เป็นคนดี คนเก่งและมีสุขุมนั้น ผู้เรียนเองก็ต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ จากการเป็นผู้รับความรู้มาเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเอง เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความสามารถของตนเอง

บทบาทหน้าที่ของผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ร่วมกับผู้ปกครองและครู วางแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเอง
2. มีความรับผิดชอบ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ บริหารจัดการเรียนรู้ของตนเองให้มีคุณภาพ
3. ปฏิบัติตนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ใฝ่หาความรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
4. รักษาสิทธิและโอกาสในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี
5. มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครูและเพื่อน ช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน ผู้ปกครอง

การปฏิรูปการศึกษาที่มีขึ้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้เปิดโอกาสให้ทุกส่วนในสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน บิดา มารดาหรือผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคลที่อยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ตลอดจนให้ได้รับการศึกษา นอกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับตามความพร้อมของครอบครัว ผู้ปกครองจึงต้องให้ความร่วมมือและรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ดูแลเอาใจใส่ผู้เรียนให้ได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ

บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. กำหนดแผนการเรียนรู้ของผู้เรียนร่วมกับครูและผู้เรียน
2. มีส่วนร่วมในการกำหนดสาระของหลักสูตรและกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษา
3. ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ
4. จัดบรรยากาศภายในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้
5. อบรม เลี้ยงดูเอาใจใส่ ให้ความรู้ ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน
6. สนับสนุนทรัพยากร เพื่อการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น
7. ร่วมมือกับครูและผู้เกี่ยวข้อง ประสานงาน ป้องกันและแก้ไขปัญหากเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้เรียน

8. ปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความรู้คู่คุณธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี นำไปสู่การพัฒนาให้เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้

9. มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และในการประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

10. จัดให้บุตร ธิดาหรือบุคคลที่อยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี การศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี

ประชาชน

การศึกษาของไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ส่งผลต่อคุณภาพของพลเมืองไทยในอนาคต คือการจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับทุกคน ประชาชนมีสิทธิในการมีส่วนร่วมกับการศึกษาขั้นพื้นฐานและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของตนเอง ตลอดจนการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีการส่งเสริมให้ทุกๆ ส่วนในสังคมได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ดังนั้นประชาชนจึงเป็นผู้มีบทบาทที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตร สนับสนุนให้มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของประชาชนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. มีส่วนร่วมกำหนดสาระของหลักสูตรและแผนพัฒนาการศึกษา
2. สนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาในด้านการจัดการเรียนรู้ และทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น
3. มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนของผู้เรียน
4. มีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาเป็นสถานศึกษาของชุมชนอย่างแท้จริง

ชุมชน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้เปิดแนวทางในการร่วมกันจัดทำหลักสูตรและการบริหารจัดการให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่กลมกลืนกับท้องถิ่น จึงได้กำหนดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ดังนี้ ให้ชุมชนมีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง สำหรับการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้มีการประสานความร่วมมือ เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา

บทบาทหน้าที่ของชุมชนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาหรือธรรมนูญของสถานศึกษา
2. มีส่วนร่วมในการกำหนดสาระตามหลักสูตรของสถานศึกษา โดยคำนึงถึง

ความต้องการของสังคมและชุมชน

3. เป็นศูนย์การเรียนรู้ เครือข่ายการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์จากสถานการณ์จริง

4. ให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา

5. มีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

6. เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

คณะกรรมการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา

การจัดการศึกษาให้ผู้เรียนเป็นคนดี โดยปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงงาม ซึ่งกำหนดเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้นนับว่ามีความสำคัญและสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาในมาตรา 6 ที่ว่า “ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต...” สถานศึกษาต้องจัดให้มีคณะกรรมการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ขึ้นในสถานศึกษา มีบทบาทดังนี้

บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่มุ่งให้เกิดในตัวผู้เรียน
2. จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
3. จัดระบบและเครื่องมือการประเมินด้านคุณลักษณะ
4. ประเมินผลรวมด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลร่วมกับผู้สอน ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งของผู้เรียนแต่ละชั้นเรียน
5. เสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงสาระของหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์
6. สร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา เพื่อร่วมกันพัฒนาและสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

พระราชบัญญัติการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2542 มาตรา 40 กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีผู้บริหารการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนด

บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา มีดังนี้

1. กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษา
2. ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
3. ให้ความเห็นชอบในการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
4. ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งคณะทำงานและอนุกรรมการต่าง ๆ ที่สถานศึกษา

แต่งตั้ง

5. สนับสนุน ส่งเสริมให้การบริหารด้านวิชาการของสถานศึกษา
6. ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและ
ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี
ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ
7. เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานกับองค์กร
ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนา
ชุมชนและท้องถิ่น

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษา

ประกอบด้วย

(1) ผู้บริหารสถานศึกษา	เป็นประธานกรรมการ
(2) ผู้ช่วยผู้บริหารที่ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมาย	เป็นรองประธานกรรมการ
(3) หัวหน้าหมวดวิชาหรือกลุ่มวิชา	เป็นกรรมการ
(4) หัวหน้างานแนะแนว	เป็นกรรมการ
(5) หัวหน้างานวัดผลและประเมินผล	เป็นกรรมการ
(6) ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ	เป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้คณะกรรมการมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) วางแผนการดำเนินงานวิชาการ กำหนดสาระรายละเอียดของหลักสูตรระดับ
สถานศึกษา และแนวการจัดสัดส่วนสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา
ให้สอดคล้องกับกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สภาพเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม
ภูมิปัญญาของท้องถิ่น

- (2) จัดทำคู่มือการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา นิเทศ กำกับ
ติดตาม ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดและ
ประเมินผลและการแนะแนว ให้สอดคล้องและเป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(3) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดการกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การแนะแนว ให้เป็นไปตามจุดหมายและแนวทางการดำเนินการของหลักสูตร

(4) ประสานความร่วมมือจากบุคคล หน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ และชุมชน เพื่อให้การใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ

(5) ประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการใช้หลักสูตรแก่นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง และนำข้อมูลป้อนกลับจากฝ่ายต่าง ๆ มาพิจารณาเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

(6) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

(7) ติดตามผลการเรียนของนักเรียน รายบุคคล ระดับชั้น ระดับชั้นเรียนและระดับกลุ่มวิชาในแต่ละปีการศึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา

(8) ตรวจสอบ ทบทวน ประเมินมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูและการบริหารหลักสูตรระดับสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา แล้วใช้ผลการประเมินเพื่อวางแผน พัฒนาการปฏิบัติงานของครูและการบริหารหลักสูตรปีการศึกษาต่อไป

คณะกรรมการระดับกลุ่มวิชา

จำนวน 9 คณะ เรียกชื่อคณะกรรมการตามชื่อสาระในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ กลุ่มภาษาไทย กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ กลุ่มวิทยาศาสตร์ กลุ่มศิลปะ กลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยี กลุ่มภาษาต่างประเทศและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อยู่ภายใต้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่งตั้งให้ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการแต่ละคณะประกอบด้วย

(1) หัวหน้าหมวดวิชาหรือกลุ่มสาระ เป็นประธานอนุกรรมการ

(2) ครู-อาจารย์ทุกคนในหมวดวิชาหรือกลุ่มสาระ เป็นอนุกรรมการ

(3) รองหัวหน้าหมวดวิชาหรือกลุ่มวิชา เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

ในกรณีที่สถานศึกษาไม่มีรองหัวหน้าหมวดวิชาหรือกลุ่มสาระ ให้ผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาแต่งตั้งผู้ที่เหมาะสมแทน

ให้คณะกรรมการมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดสัดส่วนสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระและพัฒนาหลักสูตรของกลุ่มสาระในสาระการเรียนรู้พื้นฐานเพิ่มเติมตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- (2) ดำเนินการพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แสดงความสามารถที่แท้จริงของนักเรียน
- (3) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นมาตรฐานกลาง เพื่อให้ผู้สอนสามารถปรับใช้ตามความเหมาะสมและให้การสอนนำไปสู่การเรียนรู้มากที่สุด
- (4) พัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด
- (5) กำหนดแนวทางพัฒนาเครื่องมือและกำกับติดตามการดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระที่กำหนด
- (6) วิเคราะห์พัฒนาการของนักเรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม
- (7) ดำเนินการวิจัยการศึกษาในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และประเมินผล
- (8) นิเทศภายใน แลกเปลี่ยนประสบการณ์การดำเนินงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
- (9) รวบรวมข้อมูลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร และการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนตรวจสอบและประเมินการบริหารหลักสูตรและกลุ่มสาระในภาคเรียนที่ผ่านมา และวางแผนพัฒนาการบริหารหลักสูตรในภาคเรียนต่อไป
- (10) รายงานผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู-อาจารย์ และผลการบริหารหลักสูตรของกลุ่มสาระ โดยเน้นผลที่เกิดกับผู้เรียนต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้เกี่ยวข้อง
- (11) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

1.3 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้กับนักเรียน ผู้ปกครองชุมชน หน่วยงานองค์กรในชุมชนทุกฝ่ายได้รับทราบและขอความร่วมมือในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา โดยจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น หอกระจายข่าว ป้ายนิเทศ แผ่นพับ จดหมายข่าว สื่อมวลชนท้องถิ่น โหมมเพจ อินเทอร์เน็ตด่าบล สื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ นิทรรศการ รวมทั้งผู้บริหารและครูออกไปเยี่ยมพบปะประชาชนด้วย

1.4 จัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาให้เป็นระบบ โดย

1.4.1 รวบรวมข้อมูลในด้านต่าง ๆ เช่น บุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ วัสดุ สิ่งอำนวยความสะดวก ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งการเรียนรู้ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน ชุมชนท้องถิ่น เป็นต้น

1.4.2 นำข้อมูลต่าง ๆ มาจัดให้เป็นระบบ

1.5 จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดย

1.5.1 กำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสนองนโยบาย กฎระเบียบต่าง ๆ

1.5.2 จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้เป็นแผนแม่บทการดำเนินงานการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในช่วงระยะเวลาที่กำหนด โดยกำหนดเป็นแผนพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

1.6 พัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถนำความรู้ไปใช้ในการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา โดย

1.6.1 ศึกษาหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.6.2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของบุคลากร

1.6.3 จัดอบรม สัมมนาหรือฝึกปฏิบัติตามความต้องการของบุคลากร

1.6.4 สร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนรู้

2. การจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา

2.1 ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

2.2 กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.3 กำหนดโครงสร้างหลักสูตรแต่ละชั้นเรียนและการจัดสัดส่วนเวลาเรียน

2.4 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ชั้นเรียนกลุ่มสาระ กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค จัดทำคำอธิบายรายวิชา รายปีหรือรายภาค กำหนดชื่อรายวิชา เวลาและจำนวนหน่วยกิต จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

2.5 กำหนดสาระของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.6 กำหนดสื่อการเรียนรู้

2.7 กำหนดการวัดผลและประเมินผล

3. การวางแผนและเตรียมการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้

3.1 การบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ โดยผู้บริหารทำความเข้าใจกับครูให้พัฒนาตนเองและวางแผนดำเนินการร่วมกันในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเรื่องต่อไปนี้

3.1.1 กิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด

3.1.2 การใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย

3.1.3 การใช้สื่อการเรียนรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยี

3.1.4 การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

3.1.5 การสอนซ่อมเสริม

3.1.6 การวิจัยในชั้นเรียน

3.1.7 การจัดตารางเรียน

3.1.8 หน่วยการเรียนรู้

3.1.9 แผนการจัดการเรียนรู้

3.2 การบริหารการจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดย

3.2.1 ร่วมกันวางแผนให้ครูทุกคนสามารถดำเนินการแนะแนวผู้เรียน ทั้งในด้านการศึกษาและปัญหาด้านอื่น ๆ ให้กับผู้เรียน

3.2.2 ตั้งศูนย์แนะแนวของสถานศึกษา

3.2.3 ร่วมกันวางแผนการจัดการกิจกรรมที่ตอบสนองจุดเน้นของสถานศึกษาในลักษณะการจัดการกิจกรรมดังต่อไปนี้

3.2.3.1 การบริการการฝึกงานที่เป็นประโยชน์ เช่น บริการแนะแนว ชุมชมสหกรณ์ ห้องพยาบาล ห้องสมุด คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

3.2.3.2 ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ รักษาดินแดน เป็นต้น

3.2.3.3 สนับสนุนการเรียนรู้กลุ่มสาระต่าง ๆ เช่น ชุมชมวิทยาศาสตร์ ชุมชมคณิตศาสตร์ ชุมชมภาษาอังกฤษ ชุมชมวรรณศิลป์ เป็นต้น

3.2.3.4 สนองความถนัด/ ความสนใจและความสามารถของผู้เรียน เช่น ชุมชมกีฬา ชุมชมดนตรี ชุมชมไต่เขา ชุมชมเกษตรกร ชุมชมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ชุมชมแนะแนว เป็นต้น

4. ดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

โดยสถานศึกษาปฏิบัติการบริหารจัดการหลักสูตรฯ ตามภารกิจที่ 3 การวางแผนบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

5. นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

5.1 การนิเทศ กำกับ ติดตามผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา (ภายใน) โดย

5.1.1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของบุคลากรในสถานศึกษา

5.1.2 วางแผนการนิเทศ

5.1.3 สร้างเครื่องมือ

5.1.4 การดำเนินการนิเทศเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินการ

5.1.5 รวบรวม วิเคราะห์ สรุปและรายงาน

5.2 การนิเทศ ติดตาม การกำกับบริหารหลักสูตรและงานวิชาการจากภายนอก
สถานศึกษา โดย

5.2.1 จัดเตรียม

5.2.1.1 เอกสารข้อมูลหลักฐานหรือร่องรอย

5.2.1.2 กระบวนการทำงานและผลที่เกิดจากการทำงาน

5.2.1.3 บุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่สามารถให้ข้อมูลที่

เป็นปัจจุบัน

5.2.2 รับการนิเทศจากภายนอก

5.2.3 นำผลการนิเทศไปชี้แจงให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ

5.2.4 นำข้อเสนอแนะจากการนิเทศไปปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการ

หลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา

6. การสรุปผลการดำเนินงานและเขียนรายงาน

โดยมีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานนำมาวิเคราะห์ สรุปและรายงาน
ผลการดำเนินงาน เผยแพร่ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ

7. ปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

นำผลการติดตามและรายงานผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนปรับปรุง
การบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า แนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
สามารถทำได้โดยเริ่มจากการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา การจัดทำสาระของหลักสูตร
สถานศึกษา การวางแผนและเตรียมการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ ดำเนินการใช้หลักสูตร
สถานศึกษา การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา สรุปผล
การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา และปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร
สถานศึกษา

การใช้หลักสูตรสถานศึกษา

ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

กิตติมา ปรีดีคิลก (2532 : 47) ซึ่งกล่าวไว้ว่าการใช้หลักสูตรในการพัฒนาการเรียน
การสอนนอกจากจะหมายถึง การให้ความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาหลักที่ถือว่ามีความจำเป็นใน
การดำรงชีวิตแล้วยังหมายความรวมถึงการอบรมศีลธรรมจรยาและความประพฤติของนักเรียน
เพื่อให้เป็นคนดี นอกเหนือจากการให้ความรู้ความสามารถที่จะนำมาเลี้ยงชีพได้อย่างมีความสุข

ความพอใจตามเอกัตภาพและสภาพความเป็นอยู่ ตลอดจนช่วยเหลือเผื่อแผ่แก่เพื่อนบ้านและสังคมตามสมควรด้วย

อำภา บุญช่วย (2537 : 2) ได้กล่าวว่าการใช้หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนเป็นงานที่มีความยุ่งยากเพราะเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการสอน ผู้บริหารจะต้องใช้ ความพยายามและความสามารถเป็นอย่างมากในการนำคณะครูและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 129) ได้กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ผู้บริหาร โรงเรียนในการใช้หลักสูตรพัฒนาการเรียนการสอนให้เป็น ไปอย่างราบรื่นว่าควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1. กำหนดนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์และวางแผนงานของ โรงเรียน
2. จัดบุคลากรให้เหมาะสมกับงานวิชาการ
3. กำกับ ติดตาม นิเทศงานวิชาการอย่างเป็นระบบ
4. จัดหาหลักสูตร เอกสารหลักสูตรให้เพียงพอ
5. ให้ครูผลิตสื่อ และห้องสมุดให้เหมาะสมตามสภาพของ โรงเรียน
6. ให้มีการวัดผลและประเมินผลการเรียนตามระเบียบว่าด้วยการวัดผลประเมินผล
7. ส่งเสริมและนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ดำเนินงานวิชาการ โรงเรียน
8. อำนวยความสะดวกเรื่องการจัดอุปกรณ์ ให้คำปรึกษาการดำเนินงานทุก ๆ ด้าน
9. ประเมินผลงานวิชาการทุกระยะและปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

สถิต วงศ์ลา (2542 : 40) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการใช้หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนว่าการปฏิบัติงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาในทุกๆระดับเพราะงานวิชาการเป็นงานที่ใช้วัดความสำเร็จของหลาย ๆ งาน ดังนั้นผู้บริหาร โรงเรียนต้องให้ความสำคัญและปฏิบัติงานวิชาการตามบทบาทหน้าที่อย่างเหมาะสม

ปรียาพร วงศ์อนุตร โรจน์ (2544 : 22) กล่าวว่าคุณภาพและบทบาทของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดกับคุณภาพของการศึกษา รวมทั้งผลสะท้อนต่อผลงานและวิธีปฏิบัติงานของสถานศึกษาแต่ละแห่งเป็นอันมาก

ศรายุทธ นาคด้อย (2549 : 21) ได้ให้ความหมายของการบริหารวิชาการไว้ว่า กิจกรรมทุกชนิดของโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนและการสอนของครูให้เกิดผลดีมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่าการใช้หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การนำหลักสูตรมาจัดทำเป็นแผนจัดการเรียนรู้ หรือกิจกรรมเสริม เพื่อใช้ในงานวิชาการ คือ

ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ด้านการจัดให้มีสื่อ นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้
 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการปรับปรุง
 หลักสูตร

หลักการการใช้หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอน

หลักการการใช้หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา
 สถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จในการจัดการศึกษาหรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับการพัฒนาการเรียน
 การสอนทั้งสิ้น งานวิชาการมีขอบข่ายของงานกว้างมาก ในการบริหารงานแต่ละอย่างจึงต้องมี
 เทคนิค วิธีการและวิธีการที่แตกต่างกันออกไปในรายละเอียดของงาน กิติมา ปรีดีดิลก (2532 :
 48-49) ได้กล่าวไว้ ดังนี้

1. การจัดทำแผนงานวิชาการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือนโยบายหลัก
2. การเรียนการสอนมุ่งในการร่วมมือกันทำงาน
3. ควรกระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้ผู้ปฏิบัติ
4. ควรส่งเสริมผู้ร่วมงานให้ปรับปรุงตนเองด้านวิชาการ
5. ริเริ่มสร้างสรรค์ในการปรับปรุงงานวิชาการ
6. ผู้บริหารควรใช้เทคนิคในการส่งเสริมคนอื่นมากกว่าการสอนผู้อื่น
7. มีการให้ขวัญ กำลังใจในการทำงาน
8. ควรมีคณะกรรมการที่ปรึกษาทางวิชาการ
9. ให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์และจุดหมายของการสอนทุกวิชาที่รับผิดชอบ ติดตามและ

ประเมินผลงาน

สำหรับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544 : 21) ได้กล่าวถึงหลักการหลักการการใช้
 หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. หลักแห่งประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การได้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่ม
 การลงทุน นั่นคือ นักเรียนสามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตร โดยไม่ลาออกกลางคัน
 เรียนเกินเวลาและช้าเกินกำหนด
2. หลักแห่งประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ผลผลิตได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้
 นั่นคือ นักเรียนมีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ ความสามารถ ทักษะและคุณภาพ
 ตามหลักสูตร

การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (2545 : 3-5) มาตรา 22 กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ” มาตรา 30 “ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ในแต่ละระดับการศึกษา” ฉะนั้น ครูผู้สอนและผู้จัดการศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้แนะ ผู้ถ่ายทอดความรู้ ไปเป็นผู้ช่วยเหลือส่งเสริม และสนับสนุนผู้เรียนในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตนเอง การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากจะมุ่งปลูกฝังด้านปัญญา พัฒนาการคิดของผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณแล้ว ยังมุ่งพัฒนาความสามารถทางอารมณ์ โดยการปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง เข้าใจตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งทางอารมณ์ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมเนื่องจากประเทศไทยและประเทศต่าง ๆ ในโลกกำลังประสบปัญหาด้านสังคมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเรื่องความขัดแย้ง ทั้งความคิดและการกระทำของตัวบุคคล องค์กรและสังคม (ธีระ รุญเจริญ, 2546 : 40-44)

ฉะนั้น สถานศึกษาจะต้องมุ่งเน้นการเรียนรู้เพื่อให้เข้าใจสถานการณ์หาทางแก้ไข โดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับศาสนาและวัฒนธรรมเป็นกรณีพิเศษด้วยการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกาย และสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ควรใช้รูปแบบ วิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และการเรียนรู้แบบบูรณาการการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้คู่คุณธรรม ทั้งนี้ต้องพยายามนำกระบวนการ การจัดการ กระบวนการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม กระบวนการคิดและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปสอดแทรกในการเรียนการสอน ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เนื้อหาและกระบวนการต่าง ๆ ข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวม

การบูรณาการเป็นการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยนำกระบวนการเรียนรู้จากกลุ่มสาระเดียวกันหรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนซึ่งจัดได้หลายลักษณะ เช่น (เปี่ยมศักดิ์ แสนศิริสุข, 2541 : 30-32)

1. การบูรณาการแบบผู้สอนคนเดียว ผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ กับหัวข้อเรื่องที่สอดคล้องกับชีวิตจริงหรือสาระที่กำหนดขึ้นมา เช่น เรื่องสิ่งแวดล้อม นำ เป็นต้น ครูผู้สอน สามารถเชื่อมโยงสาระ และกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่าง ๆ เช่น การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ต่าง ๆ เป็นต้น ทำให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะและกระบวนการเรียนรู้ไปแสวงหาความรู้ความจริงจากหัวข้อเรื่องที่กำหนด

2. การบูรณาการแบบคู่ขนาน มีผู้สอนตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันจัดการเรียนการสอน โดยอาจยึดหัวข้อเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วบูรณาการเชื่อมโยงแบบคู่ขนาน เช่น ผู้สอนคนหนึ่งสอนวิทยาศาสตร์ เรื่องเงา ผู้สอนอีกคนอาจสอนคณิตศาสตร์เรื่องการวัดระยะทาง โดยการวัดเงา คิดคำนวณในเรื่องเงาในช่วงเวลาต่าง ๆ จัดทำกราฟของเงาในระยะต่าง ๆ หรืออีกคนหนึ่งอาจให้ผู้เรียนรู้ศิลปะเรื่องเทคนิคการวาดรูปที่มีเงา

3. การบูรณาการแบบสหวิทยาการ การบูรณาการในลักษณะนี้นำเนื้อหาจากหลายกลุ่มสาระมาเชื่อมโยงเพื่อจัดการเรียนรู้ ซึ่งโดยทั่วไปผู้สอนมักจัดการเรียนการสอนแยกตามรายวิชาหรือกลุ่มวิชา แต่ในบางเรื่องผู้สอนจัดการเรียนการสอนร่วมกันในเรื่องเดียวกัน เช่น เรื่องวันสิ่งแวดล้อมของชาติ ผู้สอนภาษาไทยจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้ภาษา คำศัพท์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ผู้สอนวิทยาศาสตร์จัดกิจกรรมค้นคว้าเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ผู้สอนสังคมศึกษาให้ผู้เรียนค้นคว้าหรือทำกิจกรรมชมรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และครูผู้สอนสุขศึกษาอาจจัดให้จัดทำกิจกรรมเกี่ยวกับการรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ เป็นต้น

4. การบูรณาการแบบโครงการผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการเป็นโครงการ โดยผู้เรียนและครูผู้สอนร่วมกันสร้างสรรค์โครงการขึ้น โดยใช้เวลาการเรียนต่อเนื่องกันได้หลายชั่วโมง ด้วยการนำเอาจำนวนชั่วโมงของวิชาต่าง ๆ ที่ครูผู้สอนเคยสอนแยกกันนั้นมารวมเป็นเรื่องเดียวกัน มีเป้าหมายเดียวกัน ในลักษณะของการสอนเป็นทีม เรียนเป็นทีม ในกรณีที่ต้องการเน้นทักษะบางเรื่องเป็นพิเศษ ครูผู้สอนสามารถแยกกันสอนได้ เช่น กิจกรรมเข้าค่ายดนตรี กิจกรรมเข้าค่ายภาษาอังกฤษ กิจกรรมเข้าค่ายศิลปะ เป็นต้น

กรมวิชาการ (2549 : 84) ได้กล่าวถึงงานด้านการจัดการเรียนการสอนว่าต้องเน้นกระบวนการ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นกระบวนการกลุ่ม และสอนซ่อมเสริมเพื่อ

1. จัดกระบวนการเรียนการสอน ให้มีความสำคัญกับเนื้อหา เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ดี ทำงานเป็นและมีนิสัยที่ดีงามด้วย

2. นักเรียนเป็นผู้แสดง ครูเป็นผู้กำกับการจัดการเรียนการสอน ครูเป็นผู้ดำเนินการใช้แผนการสอน คู่มือครู และสื่อการเรียนต่าง ๆ เป็นแนวทาง และเป็นเครื่องมือเพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติ หรือศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

3. นักเรียนต้องค้นหาความรู้ สรุปลงและตัดสินใจเอง การจัดการเรียนการสอนต้องฝึกให้นักเรียนรู้จักคิด ครูไม่ควรรีบบอกคำตอบนักเรียนก่อน ควรให้นักเรียนค้นหาคำตอบเองให้มากที่สุด

4. ปฏิบัติควบคู่ทฤษฎี คือ การสอนเรื่องที่ปฏิบัติได้ ก็ให้ปฏิบัติควบคู่ไปกับทฤษฎี โดยคำนึงถึงความสอดคล้องของท้องถิ่น และให้นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติ

5. ใช้วิธีการหลากหลาย ครูควรเลือกวิธีการหลาย ๆ อย่าง ตามความเหมาะสม เช่น บรรยาย บทบาทสมมติ เป็นต้น

6. เน้นกระบวนการกลุ่ม การทำงานเป็นกลุ่ม หรือการทำงานร่วมกัน โดยถือหลักให้ผู้เรียนร่วมกันคิด ร่วมกันเรียน ร่วมกันทำ ร่วมกันแก้ปัญหา และร่วมกันรับผลที่เกิดขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2541 : 68-72) ได้กล่าวถึงมาตรฐานโรงเรียน มาตรฐานที่ 18 ซึ่งเป็นมาตรฐานที่โรงเรียนต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมีตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติ และสนองความต้องการของผู้เรียน

2. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ

3. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

4. มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและสิ่งที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

5. มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึก ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน

6. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนา สุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะและกีฬา

7. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน

8. การประเมินพัฒนาการของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง

9. มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตน และมีความกระตือรือร้นในการไปโรงเรียน

ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนที่ไม่เน้นกระบวนการให้ผู้เรียนได้พัฒนาในด้านการคิดวิเคราะห์ การแสดงความคิดเห็นและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจะทำให้ผู้เรียน

ขาดคุณลักษณะช่างสงสัยและไฝ่หาคำตอบมีลักษณะของการสอนหนังสือมากกว่าการสอนคนและ
นี่คือ การจัดการเรียนการสอนที่ล้มเหลวและขาดประสิทธิภาพ

การจัดให้มีสื่อวัตกรรมการและแหล่งเรียนรู้

งานวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้การเรียน
การสอนมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น สื่อการสอนในปัจจุบันมีมากมายหลายประเภท ซึ่งเป็นหน้าที่ของ
โรงเรียนที่จะต้องเลือกนำมาใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544 : 244-246) กล่าวว่า สื่อการสอน (Instructional Media)
หมายถึง สิ่งที่น่าความรู้ไปสู่ผู้เรียน อยู่ในรูปของสิ่งพิมพ์หรือไม่ใช่สิ่งพิมพ์ก็ได้

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรสถานศึกษามุ่ง
ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์
รวมทั้งมีความยืดหยุ่น สนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ผู้เรียนสามารถ
เรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ เรียนรู้ได้จากสื่อการเรียนรู้อะไรก็ได้ทุกประเภท รวมทั้ง
จากเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นชุมชนและแหล่งอื่น ๆ เน้นสื่อที่ผู้เรียนและผู้สอนใช้
ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียน ผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเองหรือ
นำสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวและในระบบสารสนเทศมาใช้ในการเรียนรู้ โดยใช้วิจารณญาณในการ
เลือกใช้สื่อ และแหล่งความรู้ โดยเฉพาะหนังสือเรียน ควรมีเนื้อหาสาระครอบคลุมตลอดช่วงชั้น
สื่อสิ่งพิมพ์ควรจัดให้มีอย่างเพียงพอ ทั้งนี้ควรให้ผู้เรียนสามารถยืมได้จากศูนย์สื่อ หรือห้องสมุด
ของสถานศึกษา ลักษณะของสื่อการเรียนรู้อะไรก็ตามที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ควรมีความหลากหลาย
ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่ออื่น ๆ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมี
คุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตาม เข้าใจได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จัก
วิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง สึกซึ่งและต่อเนื่องตลอดเวลาเพื่อให้เกิดการใช้สื่อ
การเรียนรู้เป็นไปตามแนวการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนให้เกิด การเรียนรู้อย่างแท้จริง
สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ที่มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการ ดังนี้
(ชัยณรงค์ เพ็ชรเยี่ยม, 2541 : 30-33)

1. จัดทำและจัดหาสื่อที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้อะไรก็ได้
2. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้อะไรก็ได้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้
ของผู้เรียน
3. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้อะไรก็ได้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน และสำหรับ
เสริมความรู้ของผู้สอน

4. ศึกษาวิธีการเลือก และการใช้สื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสม หลากหลาย และสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่าง ระหว่างบุคคลของผู้เรียน

5. ศึกษาวิธีการวิเคราะห์และประเมินคุณภาพมาตรฐานสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเอง และที่เลือกนำมาใช้ประกอบการเรียนรู้ โดยมีการวิเคราะห์และประเมินสื่อการเรียนรู้ที่ใช้อยู่ นั้น อย่างสม่ำเสมอ

6. จัดหาหรือจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษา ค้นคว้า แลกเปลี่ยน ประสบการณ์ การเรียนรู้ และพัฒนา สื่อการเรียนรู้

7. จัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่าง สถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน และสังคมอื่น

8. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับสื่อ และการใช้สื่อ การเรียนรู้เป็นระยะ ๆ

การบริหารระบบงานสื่อและเทคโนโลยีการศึกษาจะดำเนินไปได้อย่างราบรื่นตาม จุดมุ่งหมายจะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบสำคัญหลายประการที่สำคัญเบื้องต้น ได้แก่ ความร่วมมือกัน ระหว่างบุคลากรด้านสื่อกับบุคลากรด้านอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานเช่น ความร่วมมือ ระหว่างบุคลากรด้านสื่อด้วยกันเอง ระหว่างบุคลากรด้านสื่อกับผู้บริหารสถาบันการศึกษาหรือ โรงเรียนกับเพื่อนครู อาจารย์กับชุมชน และที่สำคัญคือ ความสัมพันธ์กับผู้เรียนหรือผู้ใช้บริการ บุคลากรด้านสื่อ และเทคโนโลยีการศึกษาจะทำหน้าที่เสมือนผู้สร้างการเชื่อมโยงระหว่างหัวข้อ เนื้อหาวิชากับรายละเอียดเนื้อหา จุดมุ่งหมายกับกระบวนการและบุคคลกับสังคมการจัดทรัพยากร การศึกษาต่าง ๆ ทั้งด้านภาษา สัญลักษณ์ ภาพ สิ่งแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งจัดให้ สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและกิจกรรมการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ มโนทัศน์เกี่ยวกับระบบงานสื่อ และเทคโนโลยีศึกษานี้มุ่งเน้นที่พฤติกรรมของมนุษย์และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมที่ จะเกิดขึ้น โดยร่วมมือช่วยเหลือจากบุคลากรด้านสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา เพื่อให้ครู ผู้เรียน ตลอดจนผู้ใช้ทั้งหลายได้มีจุดมุ่งหมายการเรียนการสอนด้วยการเรียนรู้ผ่านระบบการใช้สื่อและ เทคโนโลยีการสอนที่เหมาะสมคำว่า “ผู้ใช้” ในที่นี้ไม่จำกัดเพียงเฉพาะแต่เพียงบุคลากรใน โรงเรียน เช่น ครู นักเรียน และบุคลากรเทคโนโลยีการศึกษาเท่านั้น แต่อาจหมายถึงประชาชนในชุมชนด้วยก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของระบบงาน

ระบบงานสื่อและเทคโนโลยีการศึกษาจะมีลักษณะเฉพาะเป็นระบบงานที่มี การออกแบบวางแผนไว้เพื่อมองถึงคุณภาพการเรียนการสอน ทำให้ระบบงานมีลักษณะเป็น

หน่วยงานย่อยหน่วยงานหนึ่งในระบบการศึกษาหรือระบบโรงเรียนและร่วมกิจกรรมการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของหน่วยงานหรือสถาบันการศึกษาให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย ระบบงานสื่อและเทคโนโลยีการศึกษาในสถาบันการศึกษาปัจจุบัน มีองค์ประกอบหลักสำคัญ 3 ประการ คือ (ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ. 2549 : 25-34)

1. ปัจจัยพื้นฐาน (สิ่งป้อนเข้า)
2. การจัดการ (กระบวนการ)
3. การกิจ (ผลลัพธ์)

1. ปัจจัยพื้นฐาน หมายถึง สิ่งที่ป้อนเข้าไป (Input) ในระบบงานสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา สิ่งป้อนเข้าดังกล่าว ได้แก่ บุคลากร (Personnel) สิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities) สื่อ (Media) และงบประมาณ (Budget) การดำเนินการระบบงานสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา จะนำไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลถ้าส่วนประกอบทั้ง 4 ประการนี้มีความเหมาะสมทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ดังนี้

1.1 บุคลากร ได้แก่ผู้เชี่ยวชาญ เจ้าหน้าที่เทคนิค และผู้ช่วยสื่อ เพื่อดำเนินงานสนับสนุนและช่วยเหลือครูผู้สอนและผู้เรียน ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการศึกษา

1.2. สิ่งอำนวยความสะดวกในระบบงานสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา ควรจัดสิ่งอำนวยความสะดวกด้วยการจัดพื้นที่การใช้งานและการบริการให้เพียงพอ รวมทั้งวัสดุครุภัณฑ์ในพื้นที่การบริการด้วย

1.3 สื่อ ได้แก่ สื่อการศึกษาและการเรียนการสอนตามหลักสูตรและอื่น ๆ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อโสตทัศน รวมทั้งเครื่องมือเทคโนโลยีที่จำเป็นทั้งในด้านการผลิตและการบริการสื่อที่เลือกหามาเพื่อใช้ในการเรียนการสอนควรมีให้เพียงพอ ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ

1.4 งบประมาณ ได้แก่ เงินที่ใช้ในการบริหารงาน ให้บรรลุจุดมุ่งหมายของระบบงานสื่อเทคโนโลยีการศึกษาและสถาบันการศึกษา

2. การจัดการ การจัดการระบบงานสื่อ และเทคโนโลยีการศึกษาในสถาบันการศึกษา หมายถึง กระบวนการและกิจกรรมการดำเนินงาน โดยอาศัยปัจจัยพื้นฐาน (สิ่งป้อนเข้า) และภารกิจเป็นแนวทางเพื่อให้เกิดผลลัพธ์สูงสุดตามภารกิจที่กำหนดไว้การจัดการประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การจัดบุคลากร (Staffing) การอำนวยความสะดวกและการนิเทศ (Directing) และการควบคุมกำกับ (Controlling)

2.1 การวางแผน เป็นการเตรียมการดำเนินงาน

2.2 การจัดองค์กร เป็นการจัดโครงการสร้างระบบงานของหน่วยงาน เพื่อให้ดำเนินงานไปได้ตามจุดมุ่งหมาย เช่น การจัดกลุ่มงาน โครงสร้างงาน รายละเอียดของงาน หน้าที่ ความรับผิดชอบ และการประสานงานต่าง ๆ รวมทั้งการจัดข้อมูลและสารสนเทศด้วย

2.3 การจัดบุคลากร เป็นการจัดบุคลากรเข้าสู่ระบบงาน การจัดสวัสดิการ การฝึกอบรม และการพัฒนาบุคลากร

2.4 การอำนวยความสะดวก เป็นการดำเนินการให้คำปรึกษาชี้แนะ การปฏิบัติงานของบุคลากร การมอบหมายงาน และการปรับปรุงการปฏิบัติงาน

2.5 การควบคุมกำกับ เป็นการกำกับการดำเนินงานของหน่วยงาน โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ เช่น การประเมิน การงบประมาณ การควบคุมดูแล และการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามมาตรฐานและจุดมุ่งหมายของหน่วยงาน

3. ภารกิจ ภารกิจเป็นผลลัพธ์ (Output) ที่เกิดจากการดำเนินงานซึ่งจัดเป็นภารกิจที่ต้องปฏิบัติในระบบงานสื่อและเทคโนโลยีการศึกษาเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ภารกิจหลักของระบบงานสื่อและเทคโนโลยีการศึกษามี 4 ประการ คือ

3.1 การวางแผนและสนับสนุนการใช้หลักสูตรเป็นภารกิจด้านการบริหารและการวางแผนงานของกระบวนการการศึกษาเพื่อสนับสนุนการใช้หลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้น บางครั้งจึงเรียกภารกิจนี้ว่า การบริหาร

3.2 การสอนและการฝึกอบรม หมายถึง กิจกรรมที่ออกแบบไว้เพื่อปรับปรุงความสามารถของผู้เรียนในการใช้สื่อและเครื่องมือการศึกษา เพื่อส่งเสริมและเกื้อหนุนในกิจกรรมการเรียน ส่วนการฝึกอบรม หมายถึง การให้ความรู้ความเข้าใจและทักษะเกี่ยวกับการใช้สื่อในระบบการเรียนการสอนแก่ครูผู้สอน รวมทั้งการเสนอแนะให้ครูผู้สอนสามารถแนะนำให้ผู้เรียนใช้สื่อและเทคโนโลยีการศึกษาให้เป็นประโยชน์ในการเรียน

3.3 การออกแบบและการผลิต เป็นการออกแบบ จัดหาและผลิตสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้บริการแก่ครูผู้สอนและผู้เรียน

3.4 การให้คำแนะนำและคำปรึกษา เป็นการให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มย่อยเกี่ยวกับการใช้ระบบงานสื่อและเทคโนโลยีการศึกษาให้เป็นประโยชน์ ส่วนการให้คำปรึกษานั้นเป็นการช่วยเหลือครูผู้สอน เกี่ยวกับระบบการใช้สื่อและเทคโนโลยีการสอน จะเห็นได้ว่าระบบงานสื่อและเทคโนโลยีการศึกษาเป็นงานที่เสาะหาแนวทางการใช้ทรัพยากรการศึกษาและวิธีระบบการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นเพื่อให้ระบบงานดำเนินงานไปได้อย่างมีคุณภาพ จึงควรมีวิธิดำเนินงานระบบงานสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา ดังนี้

1. สำรวจความต้องการของผู้ใช้กลุ่มต่าง ๆ โดยใช้แบบสำรวจที่ดี

2. เลือกและใช้วิธีการ (Means) ที่เหมาะสม
3. รวบรวมทรัพยากรการศึกษาต่าง ๆ จากระบบงานสื่อและเทคโนโลยีการศึกษาระดับท้องถิ่น และจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
4. สื่อความเข้าใจกันและกัน เกี่ยวกับรูปแบบ ระบบงานที่กำหนดขึ้น
5. ออกแบบ วางแผน จัดหาและผลิตสื่อ ตลอดจนวัสดุการศึกษาและการเรียนการสอนตามจุดมุ่งหมายและหลักสูตร รวมทั้งการใช้วัสดุต่าง ๆ ในการออกแบบและการผลิตสื่อ โดยมีบุคลากรด้านสื่อและเทคโนโลยีการศึกษาคือผู้ดำเนินการ
6. จัดหาบุคลากร เพื่อดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของระบบงาน
7. มีการสื่อสาร รายงานและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์อยู่เสมอ
8. ได้รับความช่วยเหลือทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ในการผลิต การจัดหาและการใช้ทรัพยากรการศึกษาต่าง ๆ
9. จัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาภารกิจของระบบงาน
10. สถานที่ตั้งของหน่วยงานโครงการ ควรอยู่ในที่เหมาะสม มีความคล่องตัวเป็นศูนย์กลางติดต่อง่ายและให้บริการสะดวก
11. ร่วมมือและประสานงาน ในการกำหนดนโยบายระบบงาน ทั้งนโยบายทั่วไปและนโยบายเฉพาะกิจ

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า สื่อนวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ในปัจจุบันต้องใช้ระบบงานสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา ซึ่งเป็นงานที่จัดขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือผู้เรียนให้เจริญงอกงามตามความสามารถของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้ารวบรวมประเมินค่าและประยุกต์สรรพความรู้ทั้งหมดจนสามารถนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคม ได้ด้วยการใช้ทักษะกระบวนการด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะการอ่าน การสังเกต การฟังและการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาทักษะการเสาะหาความรู้ความกระตือรือร้น มีวินัยในตัวเอง ตลอดจนสามารถประเมินค่าสรรพสิ่งทั้งหลาย ดังนั้นระบบงานสื่อและเทคโนโลยีการศึกษาที่ดี และมีคุณภาพจึงควรจัดหน่วยงานที่เข้าใจทำให้ผู้ใช้ได้รับประสบการณ์ที่น่าตื่นเต้นและสมหวัง โดยจัดให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน หลักสูตร จุดมุ่งหมายของการศึกษาและการเรียนการสอนระบบงานสื่อและเทคโนโลยีการศึกษาจัดขึ้นมา เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานทางการศึกษาหรือสถาบันการศึกษาดังกล่าว สามารถจัดการศึกษาดำเนินการตามจุดมุ่งหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น จัดเป็นศูนย์รวมทรัพยากรการศึกษาทั้งหมดนับตั้งแต่บุคลากร วัสดุเครื่องมือสิ่งอำนวยความสะดวกและ

สิ่งแวดล้อมทางการศึกษาต่าง ๆ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความต้องการและความจำเป็นของหลักสูตร การศึกษาและการเรียนการสอนเป็นสำคัญ

การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

การวิจัยได้มีผู้ที่ให้ความหมายไว้หลายคน มีทั้งนักการศึกษาของไทยและ ของต่างประเทศ นักการศึกษาที่ระบุว่า การวิจัยเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ได้แก่ ชิดชนก เจริญ (2543 : 12) กล่าวว่า การวิจัยเป็นวิธีการค้นหาคำตอบที่ตรงความต้องการอย่างมีระบบสำหรับ ระเบียบวิธีซึ่งเป็นที่ยอมรับ และใช้กันในการวิจัยโดยทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวงการศึกษ ได้แก่ระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Method) นั่นเอง ซึ่งตรงกับแนวความคิดของ กานดา นาคะเวช (2542 : 4) ที่ระบุว่า การวิจัยเป็นกระบวนการหรือวิธีแสวงหาความรู้ ด้วยวิธีการที่เป็น ระบบ อาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ดังนั้นผลการวิจัยจึงเชื่อถือได้ ยังสอดคล้องกับประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ (2542 : 3) ที่กล่าวว่า การวิจัย คือ กระบวนการในการศึกษาค้นคว้าและแสวงหาความรู้ ความจริง โดยระบบและวิธีการทางวิทยาศาสตร์

พิมร่าไพ เปรมสมิทธิ (2543 : 13) ได้กล่าวในทำนองเดียวกันว่า การวิจัยเป็น กระบวนการศึกษา ค้นคว้า หาความรู้ ความจริง หรือคำตอบ และวิธีการแก้ปัญหา ด้วยหลักการ ทางวิทยาศาสตร์ ที่จะต้องมีการสำรวจ สังเกต หรือศึกษาเปรียบเทียบ รวมทั้งพิสูจน์ให้ได้ข้อเท็จจริง และค้นหาลิขิตใหม่ ๆ ซึ่งสามารถแสดงหลักฐานอ้างอิงที่เป็นเหตุและผล ซึ่งสอดคล้องกับ ผ่องพรรณ ตรีชมงคลกุล (2543 : 21-22) ได้ให้ความหมาย และแยกเป้าหมายเกี่ยวกับการวิจัยว่า การวิจัย คือ การศึกษาค้นคว้าอย่างมีระเบียบ เพื่อทำความเข้าใจปัญหา และแสวงหาคำตอบ เป็น กระบวนการที่อาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์เป็นหลัก โดยมีเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ เพื่อ ค้นพบความรู้ ความจริง ซึ่งอาจจะเป็นการค้นพบความรู้ใหม่ที่เพิ่มพูนขึ้นจากองค์ความรู้ที่มีอยู่แล้ว และการพัฒนา (ตรวจสอบ ประเมิน ขยาย) ความรู้ที่ได้ค้นพบมาก่อนแล้ว และเพื่อนำความรู้ที่ ค้นพบมาก่อนแล้วไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม สำหรับนักการศึกษาที่วิเคราะห์เกี่ยวกับ การวิจัยว่า ต้องใช้วิธีการที่เป็นระบบมีขั้นตอน ได้แก่ รวีวรรณ ชินะตระกูล (2538 : 11) กล่าวว่า การวิจัยเป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ และเป็นขั้นตอนของการหาข้อเท็จจริง โดย อาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ แล้วนำมาวิเคราะห์อย่างมีระบบ ยึดหลักการสรุปที่ใช้ข้อเท็จจริงและ ตรรกวิทยา

จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า การวิจัยเป็นการค้นหาคำตอบ ความจริง ปรัชญาการณ และปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ด้วยกรรมวิธีที่เป็นระบบ มีขั้นตอน มีหลักการและเหตุผล ตั้งแต่ขั้นตอน แรกจนถึงขั้นตอนสุดท้าย เพื่อให้คำตอบ หรือผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การวัดผลและประเมินผล

การวัดผลและประเมินผลเป็นกระบวนการที่ให้ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้ อย่างเต็มตามศักยภาพ สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องจัดทำหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน และเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน สถานศึกษาต้องมีผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการวัดและประเมินทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ ตลอดจนการประเมินภายนอก เพื่อใช้เป็นข้อมูลสร้างความมั่นใจเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียน แก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา (ชัยวัฒน์ พรพัฒนานุกุล, 2545 : 50-52)

1. การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน มีจุดหมายสำคัญของการประเมินระดับชั้นเรียน คือ มุ่งหาคำตอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการคุณธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อันเป็นผลเนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือไม่เพียงใด ดังนั้นการวัดผลและการประเมินผลจึงต้องใช้วิธีการที่หลากหลาย เน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและสามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่องควบคู่ไปในกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยประเมินความประพฤติ พฤติกรรม การเรียน การร่วมกิจกรรม และผลงานจากโครงการหรือเพิ่มสะสมผลงาน ผู้ใช้ผลการประเมินในระดับชั้นเรียนที่สำคัญคือ ตัวผู้เรียน ผู้สอนและพ่อแม่ ผู้ปกครอง จำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วิธีการและค้นหาข้อมูลเกณฑ์ต่าง ๆ ที่จะทำให้สะท้อนให้เห็นภาพสัมฤทธิ์ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนจะทราบระดับความก้าวหน้า ความสำเร็จของตน ครูผู้สอนจะเข้าใจความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน แต่ละกลุ่มสามารถให้ระดับคะแนนหรือจัดกลุ่มผู้เรียน รวมทั้งประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเองได้ ขณะที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง จะได้ทราบระดับความสำเร็จของผู้เรียน สถานศึกษาเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. การประเมินผลระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้เป็นรายชั้นปีและช่วงชั้น สถานศึกษานำข้อมูลที่ได้นี้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ รวมทั้งนำผลการประเมินรายช่วงชั้นไปพิจารณาตัดสินการเลื่อนช่วงชั้น กรณีผู้เรียนไม่ผ่านมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่าง ๆ สถานศึกษาต้องจัดให้มีการเรียนการสอนซ่อมเสริม และจัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ด้วย

3. การประเมินคุณภาพระดับชาติ สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในปีสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้น ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมินคุณภาพระดับชาติในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สำคัญ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาอังกฤษ และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดต่อไป ข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

จากข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า การวัดผลและประเมินผล มีอยู่หลายระดับ นั่นคือ การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน การประเมินผลระดับสถานศึกษา และการประเมินคุณภาพระดับชาติ

การปรับปรุงหลักสูตร

โดยหลักการทั่วไป ขั้นตอนในการปรับปรุงหลักสูตรในระดับชาติหรือระดับสถานศึกษา จะมีวิธีดำเนินการในลักษณะเดียวกัน กล่าวคือ เริ่มด้วยการกำหนดจุดหมายของหลักสูตร การกำหนดเนื้อหาสาระ การนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินหลักสูตร และการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร อย่างไรก็ตาม แต่ละขั้นตอนอาจมีการกระจายกิจกรรมให้ละเอียดและครอบคลุมมากขึ้นได้ เพื่อให้เหมาะสมกับธรรมชาติของหลักสูตรแต่ละระดับหรือแต่ละประเภท

แม้ว่าปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน หรือหลักสูตรสถานศึกษา ตามนัยแห่งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มุ่งหวังจะให้สถานศึกษาดำเนินการจัดทำรายละเอียดของเนื้อหาสาระในหลักสูตรขั้นพื้นฐานเพิ่มเติม แต่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ก็ยังเน้นความสำคัญของเนื้อหาสาระ ประเภท สภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน และสังคม ดังนั้น นอกจากภารกิจหลักของสถานศึกษาที่จะจัดทำรายละเอียดของหลักสูตรขั้นพื้นฐานตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดกรอบแล้ว สถานศึกษายังต้องพิจารณาและจัดทำสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม นอกเหนือจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานดังกล่าว เพื่อให้สอดคล้องและสนองความต้องการของผู้เรียนที่ดำรงชีวิตอยู่ในหมู่บ้าน ตำบล ท้องถิ่น หรือชุมชนที่มีความแตกต่างกัน

เพื่อให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จในการปรับปรุงหลักสูตรและจัดทำเนื้อหาสาระของหลักสูตรทั้งสองประเภทดังกล่าวข้างต้น จึงขอเสนอรายละเอียด มิติ และมุมมองที่มีต่อปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้ (กรมวิชาการ. 2551 : 47-57)

1. จุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาเป็นแหล่งของการแสวงหาความรู้ สถานศึกษาจึงต้องมีหลักสูตรของตนเอง กล่าวคือ หลักสูตรสถานศึกษาประกอบด้วยการเรียนรู้ทั้งมวลและประสบการณ์อื่น ๆ ที่สถานศึกษาแต่ละแห่งวางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยจะต้องจัดทำสาระการเรียนรู้ทั้งรายวิชาที่เป็นพื้นฐานและรายวิชาที่ต้องเรียนเพิ่มเติมเป็นรายปีหรือรายภาค จัด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกภาคเรียนและกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากมาตรฐานการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาจะต้องทำงานร่วมกับครอบครัวและชุมชน ท้องถิ่น วัด หน่วยงานและ
สถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมายที่สำคัญของหลักสูตร 2
ประการ ดังนี้

1.1 หลักสูตรสถานศึกษาควรพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความสุขและความเพลิดเพลินใน
การเรียนรู้ เปรียบเสมือนเป็นวิธีการสร้างกำลังใจและเร้าใจให้เกิดความก้าวหน้าแก่ผู้เรียนให้ได้มาก
ที่สุด ให้ผู้เรียนทุกคนมีความรู้สูงสุดตามศักยภาพของแต่ละคน โดยควรสร้างความเข้มแข็ง ความ
สนใจและประสบการณ์ให้ผู้เรียน และพัฒนาความมั่นใจให้เรียนและทำงานอย่างเป็นอิสระและร่วม
ใจกัน ควรให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้สำคัญ ๆ ในการอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น ได้ข้อมูล
สารสนเทศและใช้เทคโนโลยีสื่อสาร ส่งเสริมจิตใจที่อยากรู้อยากเห็น และมีกระบวนการคิดอย่างมี
เหตุผล

1.2 หลักสูตรสถานศึกษาควรส่งเสริมการพัฒนาด้านจิตวิญญาณ จริยธรรม สังคม
และวัฒนธรรม โดยเฉพาะพัฒนาหลักการในการจำแนกระหว่างถูกและผิด ความเข้าใจและศรัทธา
ในความเชื่อของตน ความเชื่อและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันว่า สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อตัวบุคคลและ
สังคม หลักสูตรสถานศึกษาต้องพัฒนาหลักคุณธรรมและความอิสระของผู้เรียน และช่วยพัฒนาให้
เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ สามารถพัฒนาสังคมให้เป็นธรรม มีความเสมอภาค ควรพัฒนา
ความตระหนัก เข้าใจ และยอมรับสภาพแวดล้อมที่ตนดำรงชีวิตอยู่ ยึดมั่นในข้อตกลงร่วมกันต่อ
การพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งในระดับส่วนตน ระดับท้องถิ่น ระดับชาติและระดับโลก หลักสูตรสถานศึกษา
ควรสร้างให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเป็นผู้บริโภคที่ตัดสินใจแบบมีข้อมูล เป็นอิสระและเข้าใจใน
ความรับผิดชอบต่อตนเอง

จุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษาทั้งสองประการข้างต้นนี้ เป็นเพียงกรอบหรือแนวทาง
ที่จะให้สถานศึกษาได้นำไปพิจารณา และกำหนดเป็นรายละเอียดจุดหมายในแต่ละสถานศึกษาที่
ตั้งอยู่ในท้องที่ หมู่บ้าน ตำบล และชุมชน ที่มีสภาพภูมิศาสตร์ วัฒนธรรม และค่านิยมที่แตกต่างกัน

2. การสร้างหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรสถานศึกษาจะต้องสนองตอบการ
เปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อม เพื่อสนองตอบการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว
ผู้สอนต้องปรับปรุงกระบวนการสอนและประเมินกระบวนการสอนของตน ให้สนองตอบ
ความต้องการของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงไปด้วยผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม
และวัฒนธรรม การศึกษาจะเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ถ้ามีการปรับปรุงหลักสูตรตลอดเวลา สถานศึกษา
จึงควรดำเนินการในการจัดทำหลักสูตร ดังนี้

2.1 กำหนดวิสัยทัศน์ สถานศึกษาจำเป็นต้องกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อมองอนาคตว่า โลกและสังคมรอบ ๆ จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร สถานศึกษาจะต้องปรับตัว ปรับหลักสูตรอย่างไร จึงจะพัฒนาผู้เรียนให้เหมาะสมกับยุคสมัย สถานศึกษาต้องมีวิสัยทัศน์ในการสร้างหลักสูตร สถานศึกษา หมายความว่า ผู้บริหารและบุคลากรของสถานศึกษาสามารถมองเห็นและคาดการณ์ได้ว่า จะเกิดอะไรขึ้นในอนาคตที่จะมีผลต่อความต้องการของผู้เรียนและชุมชน อันจะนำไปสู่ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การศึกษาค้นคว้า และการติดตามความเปลี่ยนแปลงของ สิ่งแวดล้อมในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาจะทำให้สถานศึกษาเกิดวิสัยทัศน์ขึ้นได้

นอกจากนี้การกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาจำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์และความร่วมมือของชุมชน บิดามารดา ผู้ปกครอง ครูผู้สอน ผู้เรียน ภาคธุรกิจ ภาครัฐในชุมชน ร่วมกัน กับคณะกรรมการสถานศึกษา ในการแสดงความประสงค์หรือวิสัยทัศน์ที่ปรารถนาให้สถานศึกษา เป็นสถาบันพัฒนาผู้เรียนที่มีพันธกิจหรือภาระหน้าที่ ร่วมกันในการกำหนดงานหลักที่สำคัญ ของสถานศึกษา พร้อมด้วยเป้าหมาย มาตรฐาน แผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ และการติดตามผล ตลอดจนจัดทำรายงานแจ้งสาธารณชน และส่ง ผลย้อนกลับ ให้สถานศึกษาเพื่อปฏิบัติงานที่ เหมาะสมและได้มาตรฐานสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของชาติ

2.2 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จากวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้ ที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ สถานศึกษาจะต้องจัดทำสาระการเรียนรู้ จากชั้นเรียนให้เป็นรายปีหรือ รายภาค พร้อมกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้ให้ชัดเจน เพื่อให้ครูทุกคนนำไปออกแบบ การเรียนการสอน การบูรณาการ โครงการร่วม เวลาเรียน การมอบหมาย/โครงการ แฟ้มผลงานหรือ การบ้าน โดยวางแผนร่วมกันทั้งสถานศึกษา หลักสูตรดังกล่าวจะเป็นหลักสูตรสถานศึกษาที่ ครอบคลุมภาระงานการจัดการศึกษาทุกด้านของสถานศึกษา

2.3 การกำหนดสาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค สถานศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ชั้นเรียนของกลุ่มสาระต่าง ๆ จากหลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐาน และกำหนดสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้เป็นรายปีหรือรายภาคให้สอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ตามเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาด้วย พิจารณากำหนด วิธีการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล พร้อมทั้งพิจารณาใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่ง เรียนรู้ในท้องถิ่น และสามารถกำหนดในลักษณะผสมผสานบูรณาการ จัดเป็นชุดการเรียนรู้แบบยึด หัวข้อเรื่อง หรือจัดเป็น โครงการงานได้

2.4 การออกแบบการเรียนการสอน จากสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง รายปีหรือรายภาค สถานศึกษาต้องมอบหมายให้ครูผู้สอนทุกคนออกแบบการเรียนการสอน โดย คาดหวังว่าผู้เรียนสามารถทำอะไรได้ในแต่ละชั้นเรียน เช่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 นั้น ผู้เรียนจะ

เรียนรู้สาระของแต่ละเรื่องที่กำหนดได้ในระดับใด ยกตัวอย่างวิชาคณิตศาสตร์ ที่มีสาระที่ 1 : จำนวนและการดำเนินการ และมีมาตรฐาน ค 1.1 : เข้าใจถึงความหลากหลายของการแสดงจำนวนและการใช้จำนวนในชีวิตจริง ผู้เรียนในชั้นเรียนนี้จะสามารถทำอะไรได้ เช่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ชั้นเรียนไว้ข้อหนึ่งว่า มีความคิดรวบยอดและความรู้สึกเชิงจำนวนเกี่ยวกับจำนวนนับและศูนย์ และผู้เรียนในชั้นเรียนนี้จะมีความสามารถอย่างไร เช่น ผู้เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สามารถนับได้ 1 ถึง 100 และมากกว่า เป็นต้น การออกแบบการเรียนรู้จะต้องให้ผู้เรียนพัฒนาได้ทั้งด้านความรู้ ความคิด ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์และสังคม

2.5 การกำหนดเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิต การจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี สถานศึกษาต้องตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะในด้านการอ่าน การเขียน การคิดเลข การคิดวิเคราะห์ และการใช้คอมพิวเตอร์ ด้วยวิธีการสอนที่ยึดหัวข้อเรื่องจากกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์หรือสังคมศึกษาเป็นหลักตามความเหมาะสมของท้องถิ่น บูรณาการการเรียนรู้ด้วยกลุ่มสาระต่าง ๆ เข้ากับหัวข้อเรื่องที่เรียนอย่างสมดุล ควรกำหนดจำนวนเวลาเรียนสำหรับสาระการเรียนรู้รายปี ดังนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ควรกำหนดจำนวนเวลาสำหรับการเรียนตามสาระการเรียนรู้รายปีให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความจำเป็นในการสอนเพื่อเน้นทักษะพื้นฐาน เช่น การอ่าน การเขียน การคิดเลข และการคิดวิเคราะห์ โดยเฉพาะช่วงเริ่มต้นชั้นเรียน ซึ่งจะต้องจัดให้ผู้เรียนเรียนอย่างสนุกเพลิดเพลิน ในแต่ละคาบเวลาไม่ควรใช้เวลานานเกินช่วงความสนใจของผู้เรียน นอกจากนี้ ผู้สอนอาจจะจัดกิจกรรมเสริม เช่น การฝึกให้เขียนหนังสือเป็นเล่ม เป็นต้น

การเรียนการสอนควรจัดกิจกรรมไปตามความสนใจของผู้เรียน ในชั้นเรียนเริ่มต้น ผู้สอนควรเข้าใจจิตวิทยาการสอนเด็กเล็กอย่างลึกซึ้ง สามารถบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้ผสมกลมกลืน ตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก โดยเฉพาะ แต่ต้องมุ่งเน้นทักษะพื้นฐานดังกล่าวด้วย สำหรับชั้นเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย ผู้เรียนซึ่งได้ผ่านการเรียนการเล่นเป็นกลุ่มมาแล้ว ในชั้นนี้จึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเริ่มทำงานเป็นทีม การสอนตามหัวข้อเรื่องจึงเป็นเรื่องสำคัญ หัวข้อเรื่องขนาดใหญ่สามารถจัดทำเป็นหัวข้อย่อย ทำให้ผู้เรียนรับผิดชอบไปศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อย่อยเหล่านี้ เป็นการสร้างความรู้ของตนเองและใช้กระบวนการวิจัยควบคู่กับการเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แล้วนำผลงานมาเสนอในชั้นเรียน ทำให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้ผลงานของกันและกันในรูปแบบเพิ่มสะสมผลงาน

การเรียนรู้ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ซึ่งเป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ เป็นการเรียนที่มุ่งพัฒนาความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน นอกจากสถานศึกษาจะทบทวนการเรียนรู้ในกลุ่มสาระต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ชั้นเรียนที่กำหนดไว้แล้ว จะต้องจัดการเรียนแบบบูรณาการเป็น โครงการมากขึ้น เป็นการเริ่มทำให้ผู้เรียนได้เข้าใจการศึกษายุคโลกของการทำงานตามความต้องการของท้องถิ่นและสังคม นวัตกรรมด้านการสอนและประสบการณ์ในการทำงานด้านต่าง ๆ แม้แต่การเรียนรู้ภาษา ก็สามารถเป็นช่องทางสู่โลกของการทำงานได้ ต้องชี้แจงให้ผู้เรียนได้ทราบว่า สังคมในอนาคตจะอยู่บนพื้นฐานของความรู้ สถานศึกษาจึงต้องจัดบรรยากาศให้มีสภาพแห่งการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ เป็นตัวอย่างแก่สังคม และควรจัดรายวิชาหรือ โครงการที่สนองความถนัด ความสนใจของผู้เรียนเพิ่มขึ้นด้วย

การเรียนรู้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ซึ่งเป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาขั้นพื้นฐานสถานศึกษาต้องจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมตัวให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นหรือการประกอบอาชีพ ดังนั้นสถานศึกษาควรจัดการเรียนการสอนเพื่อมุ่งส่งเสริมความถนัดและความสนใจของผู้เรียนในลักษณะรายวิชาหรือโครงการ

3. แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามที่คาดหวัง กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดแนวทางการดำเนินงานดังนี้ (กรมวิชาการ, 2543 : 7-17)

3.1 การจัดทำสาระของหลักสูตร มีขั้นตอนดังนี้

3.1.1 กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค โดยวิเคราะห์จากมาตรฐานการเรียนรู้ชั้นเรียนที่กำหนดไว้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และจัดเป็นผลการเรียนรู้ การกำหนดการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคควรระบุถึงความรู้ ความสามารถของผู้เรียนซึ่งจะเกิดขึ้นหลังจากการเรียนรู้ในแต่ละปีหรือแต่ละภาคนั้น ๆ การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคของสาระการเรียนรู้ของรายวิชาที่มีความเข้ม (Honour Course) ให้สถานศึกษากำหนดได้ตามความเหมาะสม สอดคล้องกับการจัดรายวิชา

3.1.2 กำหนดสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค โดยวิเคราะห์จากผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคที่กำหนดไว้ใน 3.1.1 ให้สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ชั้นเรียน รวมทั้งสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นและของชุมชน

3.1.3 กำหนดเวลาและหรือจำนวนหน่วยกิตสำหรับสาระการเรียนรู้รายภาค ทั้งสาระการเรียนรู้ พื้นฐานและสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษากำหนดเพิ่มเติมขึ้น ดังนี้

3.1.3.1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 กำหนดสาระการเรียนรู้เป็นรายปีและกำหนดจำนวนเวลาเรียนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรฐานและสาระการเรียนรู้

3.1.3.2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 กำหนดสาระการเรียนรู้เป็นรายภาคและกำหนดจำนวนหน่วยกิตให้เหมาะสมสอดคล้องกับมาตรฐานและสาระการเรียนรู้

การกำหนดจำนวนหน่วยกิตของสาระการเรียนรู้รายภาคสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ใช้เกณฑ์การพิจารณาที่ใช้เวลาจัดการเรียนรู้ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียนมีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

สาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาจัดทำเพิ่มขึ้นเป็นวิชาเฉพาะของสายอาชีพหรือ โปรแกรมเฉพาะทางอื่น ๆ ใช้เกณฑ์การพิจารณาคือ สาระการเรียนรู้ที่ใช้เวลาจัดการเรียนรู้ระหว่าง 40-60 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต ทั้งนี้สถานศึกษาสามารถกำหนดได้ตามความเหมาะสม และใช้หลักเกณฑ์เดียวกัน

3.1.4 จัดทำคำอธิบายรายวิชา ทำได้โดยนำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค สาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค รวมทั้งเวลาและจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดตามข้อ 1.1 – 1.3 นำมาเขียนเป็นคำอธิบายรายวิชา ประกอบด้วยชื่อรายวิชา จำนวนเวลาหรือจำนวนหน่วยกิต มาตรฐานการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ของรายวิชานั้น ๆ แนวทางในการกำหนดชื่อรายวิชาคือ ชื่อรายวิชาของสาระการเรียนรู้ให้ใช้ตามชื่อกุ่มสาระการเรียนรู้ ส่วนชื่อที่สถานศึกษาจัดทำเพิ่มเติมสามารถกำหนดได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ต้องสื่อความหมายได้ชัดเจนและสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในรายวิชานั้น

3.1.5 จัดทำหน่วยการเรียนรู้ โดยนำสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาคที่กำหนดไว้ บูรณาการจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้หน่วยย่อย ๆ เพื่อสะดวกในการจัดการเรียนรู้และผู้เรียนได้เรียนรู้ในลักษณะองค์รวม หน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และจำนวนเวลาสำหรับการจัดการเรียนรู้ เมื่อเรียนครบทุกหน่วยย่อยแล้ว ผู้เรียนสามารถบรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคของทุกรายวิชา

ในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ อาจบูรณาการทั้งภายในสาระการเรียนรู้กลุ่มเดียวกัน เช่น บูรณาการสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์กับเคมี ชีววิทยาและฟิสิกส์ เป็นต้น และระหว่างสาระการเรียนรู้ เช่น อาจบูรณาการระหว่างสาระการเรียนรู้ของวิทยาศาสตร์กับสังคมและคณิตศาสตร์ เป็นต้น หรือบูรณาการเฉพาะเรื่องตามลักษณะสาระการเรียนรู้ หรือบูรณาการให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน โดยพิจารณาจากมาตรฐานการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน การจัดการเรียนรู้สำหรับหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละชั้นเรียน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติโครงการอย่างน้อย 1 โครงการ

4. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน โดยคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

4.1 จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่น การบูรณาการ โครงการ องค์กรความรู้จากกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นต้น

4.2 จัดกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดตามธรรมชาติ ความสามารถ และความต้องการของผู้เรียนและชุมชน เช่น ชมรมทางวิชาการต่าง ๆ เป็นต้น

4.3 จัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อสังคม เช่น กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี เป็นต้น

4.4 จัดกิจกรรมประเภทบริการด้านต่าง ๆ ฝึกการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

4.5 ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมอย่างเป็นระบบ โดยให้ถือว่าเป็นเกณฑ์ประเมินผลการผ่านชั้นเรียน

5. การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สถานศึกษาต้องร่วมกับชุมชนกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่สถานศึกษาจะกำหนดเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น สามารถกำหนดขึ้นได้ตามความต้องการ โดยให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความจำเป็นที่จะต้องปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมดังกล่าวให้แก่ผู้เรียนเพิ่มจากที่กำหนดไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ในแต่ละภาคเรียนหรือปีการศึกษา ครูผู้สอนต้องวัดและประเมินผลรวมด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยประเมินเชิงวินิจฉัยเพื่อปรับปรุงพัฒนาและส่งเสริม ทั้งนี้ควรประสานสัมพันธ์กับผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง ร่วมกันประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นรายปีหรือรายภาค สถานศึกษาต้องจัดให้มีการวัดและประเมินผลรวมด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในแต่ละชั้นเรียน เพื่อให้ทราบความก้าวหน้าและพัฒนาการของผู้เรียน และนำไปกำหนดแผนกลยุทธ์ในการปรับปรุงพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมาย แนวทางการวัดและประเมินผลด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด

6. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายเพื่อให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน โดยให้ผู้สอนนำกระบวนการวิจัยมาผสมผสานหรือบูรณาการใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ มีขั้นตอนการปฏิบัติเริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหา การวางแผน

แก้ปัญหาหรือพัฒนาการแก้ปัญหาหรือพัฒนา การเก็บรวบรวมข้อมูล การสรุปผลการแก้ปัญหาหรือพัฒนา การรายงานผลการเรียนรู้และการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

จากข้างพอจะสรุปได้ ปรับปรุงหลักสูตร ควรมาจาก โรงเรียน หรือหลักสูตรสถานศึกษา มุ่งหวังจะให้สถานศึกษาดำเนินการจัดทำรายละเอียดของเนื้อหาสาระในหลักสูตรขั้นพื้นฐาน เพิ่มเติม เน้นความสำคัญของเนื้อหาสาระ ประเภท สภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน และสังคม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร จากการศึกษาค้นคว้า มีดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

สุคสาข ศรีศักดิ์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตรการศึกษา นอกโรงเรียนสายสามัญ สำหรับเด็กด้อยโอกาสในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้รูปแบบการประเมินของชิปปี้ (CIPP Model) ซึ่งผลจากการทำวิจัยพบว่า ด้านบริบท พบว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับนโยบาย หลักการและภารกิจ การศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรควรเป็นไปตามหลักการและปรัชญาการศึกษานอกโรงเรียนเป็นหลัก มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงกระบวนการคิดและกระบวนการหาความรู้ สามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ด้านปัจจัยเบื้องต้น ปรากฏว่าคุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ของผู้เรียนที่หลักสูตรกำหนดมีความเหมาะสมมาก โครงสร้างหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ความพร้อมของสถานศึกษาเกี่ยวกับงบประมาณการดำเนินงาน และการจัดสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมมาก เรื่องการจัดปัจจัยสนับสนุนพบว่ามีไม่เพียงพอ โดยเฉพาะสื่อการเรียนการสอนและวิทยากรผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา ด้านกระบวนการ การจัดองค์ประกอบเป็นฝ่ายๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการดำเนินการทางหลักสูตร มีความเหมาะสมมาก ในด้านบทบาทหน้าที่ของบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลพบว่า มีความเหมาะสมมากในทุกด้าน โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนที่ครูผู้สอน นอกจากจะมีบทบาทในการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนแล้ว ยังมีการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องให้ผู้เรียน เป็นการวางรากฐานการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับผู้เรียนด้วย ด้านผลผลิต คุณภาพของผู้จบหลักสูตร ผู้บริหารและหัวหน้างานเห็นว่าผู้จบหลักสูตรมีความรู้ ความสามารถและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในระดับมาก ส่วนครูประจำกลุ่ม ผู้พิพากษาและผู้พิพากษาสมทบ เห็นว่าอยู่ในระดับปานกลางและส่วนใหญ่เสนอว่าคุณลักษณะที่ควรเน้นให้ผู้จบหลักสูตรทุกคน คือเรื่องการเรียนรู้กับบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีความรู้และเจตคติที่ดีต่อสังคม

เพื่อเป็นพื้นฐานในการออกสู่สังคมภายนอกได้อย่างมีความสุข

กรมวิชาการ (2551 : 102-111) ได้ทำการวิจัยเรื่องรายงานการติดตามและประเมินผล การใช้หลักสูตรสถานศึกษา สรุปผลการวิจัย ดังนี้ 1) ปัจจัยในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านบุคลากร พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีการบริหารจัดการและทักษะในการบริหารหลักสูตรในระดับมาก ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการใช้หลักสูตร พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีจำนวนห้องเรียนเพียงพอแก่นักเรียน 2) กระบวนการในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการ พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ ประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง จัดครูเข้าสอนตรงตามวุฒิและตรงกับความรู้ความสามารถในกลุ่มสาระที่สอน ด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาได้มีการศึกษาสภาพปัญหาในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การปฏิบัติงานของผู้บริหารด้านการใช้หลักสูตร พบว่า ผู้บริหารปฏิบัติงานตามหลักสูตรหลังการใช้หลักสูตรสถานศึกษาสูงขึ้น การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ พบว่า ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ครูส่วนใหญ่มากกว่า ได้กำหนดเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา วิธีการจัดการเรียนรู้ ครูส่วนใหญ่มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิด ปฏิบัติจริงและส่งเสริมคุณธรรม การใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตและใช้สื่อ ครูทำวิจัยในชั้นเรียนร้อยละ 68.5 และนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ ร้อยละ 64.3 การวัดและประเมินผล พบว่า ครูวัดและประเมินผล โดยใช้แบบทดสอบ อัตนัยแบบวัดภาคปฏิบัติ และแบบประเมินสภาพจริง กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า ส่วนใหญ่มีการจัดกิจกรรมแนะแนวและกิจกรรมนักเรียนที่โรงเรียนจัด ได้แก่ ลูกเสือ ชุมนุมตามกลุ่มสาระ เนตรนารีและชมรมตามความสนใจ การปฏิบัติงานหลังการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ครูมีการปฏิบัติสูงขึ้น 3) ผลผลิตของการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหาร ครู นักเรียนและชุมชน มีความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในระดับมาก และนักเรียนมากกว่าร้อยละ 95.0 ผ่านเกณฑ์การประเมินของทุกกลุ่มสาระ และ 4) สภาพปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษา สภาพปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรไม่ชัดเจน มีภาระงานพิเศษมาก และขาดแคลนครู โดยเฉพาะวิชาหลัก

นุวัตติ ศรีนิล (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการติดตามการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า 1) ด้านการบริหารหลักสูตร โรงเรียนดำเนินการ โดยครอบคลุมทั้งด้านการเตรียมความพร้อม การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานสนับสนุนงานวิชาการ การปรับปรุงหลักสูตรระดับท้องถิ่น และการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยบุคลากรในโรงเรียนทุกฝ่ายเข้ามามีส่วน

ร่วม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) การใช้หลักสูตร โรงเรียนมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร มีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีความเห็นด้วยในลำดับท้าย ๆ คือ ด้านผลผลิต

จรรยาพร ออมเมืองนาม (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินผลการใช้หลักสูตรกลุ่มสาระคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า 1) การประเมินบริบท จุดประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมชัดเจน สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาตอบสนองความต้องการ นำไปปฏิบัติได้ และมีประโยชน์ มีความเหมาะสมในระดับมาก จุดประสงค์และโครงสร้างของหลักสูตรสอดคล้องกัน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 2) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น ครูมีความพร้อมที่จะสอนวิชาคณิตศาสตร์ตามหลักสูตร นักเรียนมีความพร้อมในการเรียน และมีพื้นฐานในวิชาคณิตศาสตร์ในเกณฑ์ดี สนใจ และเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนและหนังสือเรียนมีเพียงพอ สถานที่เรียนเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 3) การประเมินกระบวนการ ครูจัดกิจกรรมการสอนอย่างเหมาะสม นักเรียนได้ฝึกคิดคำนวณ และมีโอกาสซักถามแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมเป็นไปตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก ส่วนการได้รับการอบรมชี้แจงเทคนิคการประเมินผลของครูได้รับการอบรมในระดับปานกลาง 4) การประเมินผลผลิต ผลที่ได้จากการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ ประสบผลสำเร็จในระดับมาก นักเรียนมีความรู้ความสามารถ มีผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ เป็นที่น่าพอใจ และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์ อยู่ในระดับมาก

คุณัญญา พระเนตร (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า มีการใช้หลักสูตรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการสร้างและการปรับปรุงหลักสูตรด้านการบริหาร การจัดการหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดหาและใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ ด้านการประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ครูวิชาการมีความคิดเห็นว่า มีการใช้หลักสูตรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ทั้ง 5 ด้านการสร้างและการปรับปรุงหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดหาและใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ และด้านการประเมินการใช้หลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 3) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูวิชาการ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 พบว่า ผู้บริหารกับครูวิชาการ

มีความคิดเห็นต่อสภาพหลักสูตรในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน และ 4) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูวิชาการในสถานศึกษา ที่มีขนาดต่างกัน พบว่า ผู้บริหารกับครูวิชาการ มีความคิดเห็นต่อสภาพหลักสูตรในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

ชิน มะโนมัย (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูวิชาการ และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพการปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชั้นตอน พบว่า ชั้นการเตรียมการปรับปรุงหลักสูตรขั้นดำเนินการในการปรับปรุงหลักสูตร และ ชั้นนำหลักสูตรไปทดลองใช้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนชั้นนิเทศกำกับติดตามประเมินผลและรายงานผล และชั้นปรับปรุงแก้ไขและการปรับปรุงหลักสูตร มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน และ 3) ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานพัฒนาในหลักสูตรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

มโนพร ศรีทา (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการปรับปรุงหลักสูตรในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ผลการวิจัย พบว่า 1) ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าได้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรในโรงเรียนในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมาย ด้านการจัด โครงสร้างและสาระของหลักสูตร ด้านการออกแบบการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านการเรียบเรียงเป็นหลักสูตร มีการปฏิบัติในระดับมาก ส่วนด้านการพัฒนาระบบการส่งเสริมสนับสนุน มีการปฏิบัติในระดับ ปานกลาง 2) ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรในโรงเรียนในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรในโรงเรียนในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

รัตติกรณ์ ทศนภักดิ์ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการปรับปรุงหลักสูตรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาปัญหาการปรับปรุงหลักสูตรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านปัญหาการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตร ด้านปัญหาการจัดเนื้อหาของหลักสูตร ด้านปัญหาการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านปัญหาการประเมินผลหลักสูตร ด้านปัญหาการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผลการเปรียบเทียบการศึกษา ปัญหาการปรับปรุงหลักสูตรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด พบว่า มีปัญหาอยู่ที่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาถึงความแตกต่างทั้ง โดยรวมเฉลี่ยและรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

สุระ วงศ์มา (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นว่าสถานศึกษามีการดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร โดยภาพรวมและรายด้านคือ ด้านการบริหารการจัดการ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านการจัดหาและใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ และด้านการประเมินผลหลักสูตร อยู่ในระดับมาก 2) ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่สถานศึกษามีการดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านคือ ด้านการบริหารการจัดการ และด้านการประเมินผลหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการจัดหาและใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง 3) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อสภาพการใช้หลักสูตรในสถานศึกษา โดยภาพรวมและทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน และ 4) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูวิชาการในสถานศึกษา ที่มีขนาดต่างกัน พบว่า ผู้บริหารกับครูวิชาการมีความคิดเห็นต่อสภาพหลักสูตรในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

จูติรัตน์ ปานผู้มีทรัพย์ (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตร โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน ด้านการเมือง และด้านทรัพยากร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง 2) การบริหารหลักสูตร โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยการนำหลักสูตรไปใช้ และการวางแผนการปรับปรุงหลักสูตร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง 3) ปัจจัยที่มีผลต่อ การบริหารหลักสูตร เรียงตามลำดับ

ความสำคัญประกอบด้วยนโยบายการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษา (X8) การส่งเสริมให้มีเจตคติที่ดีต่อหลักสูตร (X3) การจัดกิจกรรมเสริมสร้างความร่วมมือของชุมชน (X11) การเป็นผู้นำในการใช้หลักสูตร (X1) การดำเนินการเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ (X5) การส่งเสริมให้ชุมชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร (X10)

เลอไทย ไชยกาล (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นต่อการปรับปรุงหลักสูตรของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา อำเภวารินชำราบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อสภาพการปรับปรุงหลักสูตรในสถานศึกษา อำเภวารินชำราบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 4 โดยรวมพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการการจัดบริบทในสถานศึกษา และด้านการวางแผนการจัดกระบวนการเรียนการสอน มีความคิดเห็นในระดับมาก ส่วนด้านการบริหารทรัพยากร มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพการปรับปรุงหลักสูตร ในสถานศึกษา อำเภวารินชำราบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 4 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารทรัพยากรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพการปรับปรุงหลักสูตรในสถานศึกษา อำเภวารินชำราบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 4 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการบริหารทรัพยากรมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สิงห์หาญ นนท้ออ่อน (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาและความต้องการจัดทำและใช้หลักสูตร ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า การปรับปรุงหลักสูตรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา รายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้านเช่นเดียวกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านโครงสร้าง ด้านจุดหมาย การใช้หลักสูตรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปัญหาปานกลางทุกด้านเช่นเดียวกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านจุดหมาย ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านเนื้อหา ด้านโครงสร้างของหลักสูตร ด้านการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์การเรียน การวัดผล ประเมินผลหลักสูตร ความต้องการปรับปรุงหลักสูตรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัญหาอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นเดียวกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านโครงสร้างเนื้อหา ด้านจุดหมายของหลักสูตร ด้านหลักการของหลักสูตร และด้านการวัดผลและการประเมินผล และผลการเปรียบเทียบปัญหาการปรับปรุงหลักสูตรในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ทั้งรายด้านและโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน เปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ตามความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ การวัดผลหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านจุดหมายและด้านโครงสร้างหลักสูตร ไม่แตกต่างกัน

ขนิษฐา สุวรรณศร (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปรับปรุงหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้จอบูบียงพารา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการประเมินหลักสูตร โดยใช้เทคนิคการประเมินแบบปุยแข่งค์ พบว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพสูง (ค่า P.M. 10-12.08) คือมีค่า P.M. ตั้งแต่ 10 ขึ้นไปในทุก ๆ หลักสูตร 2) นักเรียนที่ผ่านการเรียนตามหลักสูตร มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก คือตั้งแต่ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม 3) นักเรียนที่เรียนหลักสูตรมีเจตคติต่อการเรียนรู้ตามหลักสูตรในทางบวก

จักรุงค์ วงษ์ปาน (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปรับปรุงหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง ตะกร้อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา : ตรีศึกษา โรงเรียนอมราวินยาภูมิ ผลการวิจัยพบว่า 1) ได้หลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง ตะกร้อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนอมราวินยาภูมิ ที่มีคุณภาพในระดับดี 2) หลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง ตะกร้อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนอมราวินยาภูมิ มีประสิทธิผลตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นักเรียนมีผลการเรียนรวมผ่านเกณฑ์เฉลี่ยร้อยละ 70

นิธินาด แหวนวิเศษ (2554 : 87-89) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาและความต้องการในการปรับปรุงหลักสูตรของครู อำเภอสตึก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาในการปรับปรุงหลักสูตรของครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู อำเภอสตึก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับน้อย โดยด้านการเตรียมบุคลากร

ค่าเฉลี่ยสูงสุด 2) ความต้องการในการปรับปรุงหลักสูตรของครู ตามคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู อำเภอสตึก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านการศึกษาปัญหาเพื่อกำหนดความต้องการ ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3) ปัญหาในการปรับปรุงหลักสูตรของครู ตามคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู อำเภอสตึก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยรวมมีปัญหาไม่แตกต่างกัน 4) ความต้องการในการพัฒนา หลักสูตรของครู ตามคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู อำเภอสตึก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยรวมมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5) ข้อเสนอแนะความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา และครู เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการปรับปรุงหลักสูตรของครู อำเภอสตึก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 เรียงตามลำดับ 5 อันดับแรก ได้แก่ อันดับที่ 1 โรงเรียนควรกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนากการปรับปรุงหลักสูตรอย่างชัดเจน อันดับที่ 2 ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ในการปฏิบัติงานหลักสูตร อันดับที่ 3 โรงเรียนควรกำหนดนโยบาย แนวทางการดำเนินงานพัฒนากการปรับปรุงหลักสูตรโรงเรียนอย่างชัดเจน อันดับที่ 4 ผู้บริหารต้องร่วมกับครูในการปรับปรุงหลักสูตร และอันดับที่ 5 โรงเรียนควรได้รับการช่วยเหลือเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตร จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศสรุปได้ว่า การใช้หลักสูตรหลักสูตร ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง เช่น ด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรม การเรียนการสอน ด้านโครงสร้าง ด้านจุดหมาย การใช้หลักสูตรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เช่น ด้านจุดหมาย ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านเนื้อหา ด้านโครงสร้างของหลักสูตร ด้านการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์การเรียน การวัดผลประเมินผลหลักสูตร ซึ่งจะเห็นว่าการใช้หลักสูตรหลักสูตรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังไม่มีการปรับปรุงพัฒนา หรือปรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนเท่าที่ควร

งานวิจัยต่างประเทศ

ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร จากการศึกษาค้นคว้า งานวิจัยต่างประเทศ มีดังนี้

ซาฟาร์ (Zafar. 1982 : 1415A – 14166A) ได้ศึกษาเรื่องประเมินหลักสูตรคณิตศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเมกกะประเทศซาอุดีอาระเบีย ตามทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษาในช่วงปี ค.ศ. 1976-1980 พบว่าประสิทธิภาพด้านความเป็นครูของผู้สำเร็จการศึกษามีความสัมพันธ์กับรายวิชาที่ศึกษาสูง และหลักสูตรคณิตศาสตร์ล้มเหลวเรื่องการแก้ปัญหาในเชิงปฏิบัติ

แอทโจเนน (Atjonen. 1994 : 329 – A) ได้ศึกษาเรื่องหลักสูตรท้องถิ่นเครื่องมือ

การบริหารและพัฒนาครูในระบบโรงเรียน ประสบการณ์และความคิดเห็นของครูโรงเรียนประถมศึกษาโดยประเมินผลจากผู้บริหาร พบว่าโรงเรียนรับภาระเรื่องหลักสูตรมากเกินไป โรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรล่าช้า ผลกระทบที่สำคัญคือ ครูผู้เชี่ยวชาญการสอนไม่สามารถออกแบบหลักสูตรได้และปัญหาหลักที่พบคือ ขังขาดแหล่งออกแบบหลักสูตร

รูคคาตูล (Rookatool. 1994 : 287 – A) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินผลหลักสูตร โปรแกรมการจัดโรงงานเครื่องประดับที่สถาบันออกแบบแฟชั่น (แคลิฟอร์เนีย) พบว่า ควรการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โดยการกำหนดขั้นตอน ทบทวนหลักสูตรที่เหมือนหรือต่างกัน เพื่อตอบสนองมาตรฐานภายนอก เป็นการวัดความสามารถของนักเรียน

ซูมาเกอร์ (Shoemaker. 1994 : 36,76) ได้ศึกษาเรื่องประเมินผลการใช้หลักสูตรแบบบูรณาการในโรงเรียนประถมศึกษาของเมืองยูจีน รัฐโอเรกอน สหรัฐอเมริกา โรงเรียนในทุกระดับเริ่มมีความสนใจในหลักสูตรแบบบูรณาการเพิ่มขึ้น ความสนใจนี้ได้สนับสนุนการพัฒนาการศึกษา โดยการปรับปรุงหลักสูตรปี ค.ศ.2000 ในโรงเรียนรัฐบาลต่าง ๆ ของเมืองยูจีน รัฐโอเรกอน ได้มีการสำรวจกระบวนการพัฒนาและดำเนินการจัดหลักสูตรในโรงเรียนประถมศึกษา 3 แห่ง เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนโดยเน้นองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการคือ 1) วุฒิการศึกษาของครูและองค์ประกอบของหลักสูตร 2) ระดับชั้นของการใช้หลักสูตร และ 3) ความตระหนักของบุคลากรในการใช้หลักสูตร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามและสัมภาษณ์โดยทดสอบการประเมินผลหลักสูตรแบบบูรณาการของครู ผลการศึกษาพบว่าครูยังไม่ค่อยให้ความสำคัญกับหลักสูตรแบบบูรณาการแต่ก็ใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมใหม่ๆทางหลักสูตร ส่วนคนอื่นต้องการความรู้เกี่ยวกับวิธีการใช้หลักสูตรนี้ อย่างไรก็ตามจากผลการวิจัยมีผู้เสนอแนะให้โรงเรียนต่าง ๆ นำหลักสูตรแบบบูรณาการไปใช้

เอคคิงตัน (Addington. 1995 : 1336) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินผลโครงการกลวิธี การอ่าน โดยใช้เครื่องมือวัดอิงหลักสูตรพื้นฐาน ได้ศึกษาการหัดอ่านสำหรับเด็กที่มีปัญหาการอ่านยาก โดยใช้เครื่องมือที่พัฒนาของของแมรี เคลย์ (Marry Clay) กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กนักเรียนที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในด้านการอ่าน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม โดยแบ่งกลุ่มที่ 1 เป็นนักเรียนชั้น ป.1 จำนวน 26 คน กลุ่มที่ 2 เป็นนักเรียนชั้น ป.2 จำนวน 10 คน กลุ่มที่ 3 เป็นนักเรียนชั้น ป.3 จำนวน 6 คน การแบ่งกลุ่มขึ้นอยู่กับสภาพ เพศและฐานะทางเศรษฐกิจ ผลการวิจัยพบว่าเด็กในแต่ละกลุ่มไม่มีความแตกต่างกันทางด้านการอ่าน เมื่อใช้เครื่องมือวัดอิงหลักสูตรพื้นฐานมาวัดความสามารถในการอ่านหลังจบโครงการ

จากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพด้านความเป็นครูของผู้สำเร็จ การศึกษามีความสัมพันธ์กับรายวิชาที่ศึกษาสูง หลักสูตรคณิตศาสตร์ล้มเหลวเรื่องการแก้ปัญหาในเชิงปฏิบัติ โรงเรียนรับภาระเรื่องหลักสูตรมากเกินไป โรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรล่าช้า ครูผู้เชี่ยวชาญไม่สามารถออกแบบหลักสูตรได้ ควรการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ครูยังไม่ให้ความสำคัญกับหลักสูตรแบบบูรณาการ แต่ก็ใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมใหม่ๆทางหลักสูตร เด็กในแต่ละกลุ่มไม่มีความแตกต่างกันทางด้านการอ่าน โครงสร้างหลักสูตรแบบเน้นกระบวนการ ครูสามารถนำไปปรับใช้ได้ตามความเหมาะสมและตรงตามความต้องการของผู้เรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็น ของผู้อำนวยการ โรงเรียนและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 มีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 4 เป็นวิจัยแบบสำรวจ (Survey Study) มีขั้นตอนการนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. **ประชากร** ประกอบด้วย โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำนวน 194 โรงเรียน
2. **กลุ่มตัวอย่าง** กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 148-149) ได้กลุ่มตัวอย่าง 129 โรงเรียน แล้วใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยกำหนดให้ “ขนาดของโรงเรียน” เป็น “ชั้นภูมิ” เมื่อสุ่มได้โรงเรียนแล้ว กำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารโรงเรียน 1 คน และ ครู 1 คน รวมผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งหมด 258 คน ดังแสดงไว้ในตาราง 1

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้อำนวยการ โรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ปีการศึกษา 2554 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	ประชากรโรงเรียน	กลุ่มตัวอย่างโรงเรียน	กลุ่มตัวอย่าง		รวม
			ผู้อำนวยการ	ครู	
เล็ก	73	48.54	48	48	96
กลาง	99	65.83	66	66	132
ใหญ่	22	14.63	15	15	30
รวม	194	129	129	129	258

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ลักษณะของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วทำการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) สร้างขึ้นมาเอง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา สำหรับผู้อำนวยการ โรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 เป็นผู้ตอบ มี 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน ลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check-lists)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กำหนดลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมาย ดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 196)

ระดับ 1 หมายถึง การปฏิบัติน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง การปฏิบัติน้อย

ระดับ 3 หมายถึง การปฏิบัติปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง การปฏิบัติมาก

ระดับ 5 หมายถึง การปฏิบัติมากที่สุด

โดยจำแนกข้อคำถามตามตัวแปรย่อย มีจำนวน 40 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา กำหนดลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมาย ดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 196)

ระดับ 1 หมายถึง การปฏิบัติน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง การปฏิบัติน้อย

ระดับ 3 หมายถึง การปฏิบัติปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง การปฏิบัติมาก

ระดับ 5 หมายถึง การปฏิบัติมากที่สุด

โดยมีข้อคำถาม จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นแบบคำถามปลายเปิด (Open Form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้ว เกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

2.1 กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามตามความมุ่งหมายของการวิจัย

2.2 ศึกษาเอกสาร บทความและรายงานการวิจัย เป็นการศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับทฤษฎี แนวคิดและหลักการ ตลอดจนสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษา

2.3 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา มาสร้างแบบสอบถาม เพื่อเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.4 นำเสนอร่างแบบสอบถามไปให้ประธานและคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบ เพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุม ตรงสภาพและปัญหา เป็นการหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม แบบเชิงประจักษ์ (Face Validity) ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบ ได้แก่

2.4.1 นางภานิชา อินทร์ช้าง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา

2.4.2 นายอุทัยาน ปิตามาตา ศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

2.4.3 นายโกวิท หมวกไชสง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองเก้าข่า สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

2.5 นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบ แก้ไข จากผู้เชี่ยวชาญและคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

2.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ กับผู้อำนวยการ โรงเรียนและครู อำเภอคูเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ

2.7 หาค่าอำนาจจำแนก โดยวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อหาค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนแต่ละข้อ ทั้งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ทดสอบความแตกต่างโดยใช้ t-test ที่ระดับนัยสำคัญ .05 หรือถ้าค่า t มีค่า 1.75 ขึ้นไปถือว่ามีความอำนาจจำแนกสูง ผลปรากฏว่ามีแบบสอบถามตอนที่ 2 จำนวน 40 ข้อ มีความอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.985 ถึง 7.247 และแบบสอบถามตอนที่ 3 จำนวน 10 ข้อ มีความอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.147 ถึง 8.254

2.8 นำแบบสอบถามที่ผ่านค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ไปทดลองใช้ (Try - out) กับผู้อำนวยการ โรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่าแบบสอบถามตอนที่ 2 จำนวน 40 ข้อ ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .8925 และแบบสอบถามตอนที่ 3 จำนวน 10 ข้อ ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .9014

2.9 นำแบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่นผ่านเกณฑ์มาจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถาม ฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยยื่นคำร้องต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม โดยส่งถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

2. ขอความอนุเคราะห์ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ออกหนังสือถึงกลุ่มตัวอย่างเพื่อแจกแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 4 เพื่อแจกจ่ายไปยังสถานศึกษาตามเป้าหมายและกำหนดวันรับแบบสอบถามคืน โดยส่งแบบสอบถามคืนที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
4. ผู้วิจัยไปรวบรวมแบบสอบถามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้วยตนเอง
5. กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามคืนภายในกำหนด ผู้วิจัยจะติดตามด้วยตนเองเพื่อให้ได้แบบสอบถามคืนทั้งหมด ปรากฏว่าได้แบบสอบถามคืน จำนวน 258 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
 2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
 3. ประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ
- การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการดังนี้
1. การศึกษาสภาพของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ
 2. การศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียนและครู วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบ ความเรียง
 3. การเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียนและครู วิเคราะห์ด้วยค่า Samples t-test กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญที่ .05
 4. การเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียนและครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffé Method) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05
 5. ข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบ คำอธิบาย

6. เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (Mean) ได้กำหนดระดับของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 163)

- ค่าเฉลี่ย 4.51- 5.00 หมายถึง สภาพการให้อยู่ในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51- 4.50 หมายถึง สภาพการให้อยู่ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51- 3.50 หมายถึง สภาพการให้อยู่ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51- 2.50 หมายถึง สภาพการให้อยู่ในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00- 1.50 หมายถึง สภาพการให้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการหาอัตราส่วนวิกฤต t ตามวิธีการของ t -test โดยใช้สูตร ดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 322)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2 + S_L^2}{n}}}$$

เมื่อ	\bar{X}_H	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนสูง
	\bar{X}_L	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
	S_H^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างได้คะแนนสูง
	S_L^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างได้คะแนนต่ำ
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำที่นำมาวิเคราะห์

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 261)

$$a = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	a	แทน	ความเชื่อมั่น
	K	แทน	จำนวนข้อ
	S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. ค่าสถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร ดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	$S.D.$	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 การทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Samples) ในการเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียนและครู กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 วิเคราะห์ด้วย Independent Samples t-test ใช้สูตร ดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 321)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	\bar{x}_1	แทน	ค่าเฉลี่ยของผู้อำนวยการ โรงเรียน
	\bar{x}_2	แทน	ค่าเฉลี่ยของครู

s_1^2	แทน	ความแปรปรวนของผู้อำนวยการ โรงเรียน
s_2^2	แทน	ความแปรปรวนของครู
n_1	แทน	จำนวนประชากรของผู้อำนวยการ โรงเรียน
n_2	แทน	จำนวนประชากรของครู

3.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ในการเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียนและครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ใช้สูตร ดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 328)

$$F = \frac{MS_h}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าการแจกแจงของ F
	MS_h	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffé Method) ใช้สูตร ดังนี้

$$CV_d = \sqrt{(K-1)(F^*)(MS_{within})(2/n)}$$

เมื่อ	K	แทน	จำนวนกลุ่มในกลุ่มตัวอย่าง
	F*	แทน	ค่า F ที่เปิดจากตาราง (Critical Value)
	MS_{within}	แทน	ค่า Mean Square Within Group ที่คำนวณไว้แล้วในการวิเคราะห์ความแปรปรวน
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - distribution

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมทางด้านสถิติและวิจัย โดยเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 รายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู เกี่ยวกับสภาพการใช้และการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู เกี่ยวกับสภาพการใช้และการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 4 สรุปข้อเสนอแนะที่เป็นปลายเปิด ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู เกี่ยวกับสภาพการใช้และการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ต่อไปนี้เป็นรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอน

ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจะปรากฏผลดังตาราง 2

ตาราง 2 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (n = 258)	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
ผู้อำนวยการ โรงเรียน	129	50.00
ครู	129	50.00
2. ขนาดของโรงเรียน		
น้อยกว่า 120 คน	96	37.21
121 – 300 คน	132	51.16
301 คนขึ้นไป	30	11.63

จากตาราง 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม มีสถานภาพ เป็นผู้บริหาร จำนวน 129 คน (ร้อยละ 50.00) และครู จำนวน 129 คน (ร้อยละ 50.00) และขนาดของโรงเรียน นักเรียน น้อยกว่า 120 คน จำนวน 96 คน (ร้อยละ 37.21) นักเรียน จำนวน 121 – 300 คน จำนวน 132 คน (ร้อยละ 51.16) และนักเรียน จำนวน 301 คนขึ้นไป จำนวน 30 คน (ร้อยละ 11.63)

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครู เกี่ยวกับสภาพ การใช้และการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา บุรีรัมย์ เขต 4 ซึ่งจะปรากฏผลดังตาราง 3 ถึงตาราง 15 ดังนี้

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู โดยรวมและรายด้าน

การใช้หลักสูตร	ระดับความคิดเห็นของการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่หลากหลาย	3.45	3.78	ปานกลาง	4
2. ด้านการจัดให้มีสื่อนวัตกรรมและ แหล่งเรียนรู้	3.57	0.40	มาก	3
3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียน การสอน	3.60	0.53	มาก	2
4. ด้านการวัดผลและประเมินผล	3.61	0.36	มาก	1
เฉลี่ยรวม	3.56	0.22	มาก	

จากตาราง 3 พบว่า สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู โดยรวมมีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการวัดผลและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.61$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน โดยรวมและรายด้าน

การใช้หลักสูตร	ระดับความคิดเห็นของการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่หลากหลาย	3.49	0.39	ปานกลาง	3
2. ด้านการจัดให้มีสื่อ นวัตกรรมและ แหล่งเรียนรู้	3.60	0.45	มาก	1
3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียน การสอน	3.53	0.59	มาก	2
4. ด้านการวัดผลและประเมินผล	3.39	0.28	ปานกลาง	4
เฉลี่ยรวม	3.50	0.25	ปานกลาง	

จากตาราง 4 พบว่า สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน โดยรวมมีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดให้มีสื่อ นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนมีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ มีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการจัดให้มีสื่อ นวัตกรรม และแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.60$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยรวมและรายข้อ

การใช้หลักสูตร ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย	ระดับความคิดเห็นของการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการ ของผู้เรียน	3.44	0.73	ปานกลาง	5
2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและ ตัดสินใจ	3.36	0.64	ปานกลาง	8
3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบ และ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	3.42	0.65	ปานกลาง	6
4. จัดการเรียนการสอน เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.36	0.64	ปานกลาง	
5. จัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรมและ จริยธรรมของผู้เรียน	3.37	0.64	ปานกลาง	7
6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับ การพัฒนา สุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะและกีฬา	3.27	0.56	ปานกลาง	9
7. จัดทำสื่อที่ช่วยส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบ ต่อกลุ่มร่วมกัน	3.49	0.75	ปานกลาง	4
8. การประเมินพัฒนาการของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่ หลากหลายและต่อเนื่อง	3.75	0.84	มาก	1

ตาราง 5 (ต่อ)

การใช้หลักสูตร ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย	ระดับความคิดเห็นของการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
9. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตน และมีความกระตือรือร้นในการมาโรงเรียน	3.74	0.83	มาก	2
10. การสอนแบบบูรณาการ	3.66	0.80	มาก	3
เฉลี่ยรวม	3.49	0.39	ปานกลาง	

จากตาราง 5 พบว่า สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยรวมมีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 8 ข้อ 9 และข้อ 10 มีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดย ข้อ 8 การประเมินพัฒนาการของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.75$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน ด้านการจัดให้มีสื่อนวัตกรรมและ แหล่งเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ

การใช้หลักสูตร ด้านการจัดให้มีสื่อนวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้	ระดับความคิดเห็นของการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. ประชุกต์ใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งข้อมูล	3.82	0.86	มาก	3
2. การศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาให้เป็นสื่อ การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ ของผู้เรียน	3.57	0.79	มาก	4
3. การจัดทำสื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาค้นคว้า ของผู้เรียน	3.53	0.74	มาก	6
4. การศึกษาวิธีการใช้สื่อการเรียนรู้อย่างมี ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่าง ระหว่างบุคคล	3.57	0.76	มาก	4
5. การรวบรวมข้อมูลความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.54	0.74	มาก	5
6. การจัดให้มีศูนย์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพใน สถานศึกษาเพื่อการศึกษา ค้นคว้า แลกเปลี่ยน ประสบการณ์การเรียนรู้	3.32	0.61	ปานกลาง	9
7. การจัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อเชื่อมโยงและ แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน	3.43	0.74	ปานกลาง	7
8. จัดทำเอกสารในการกำกับ ติดตาม และประเมินผล การดำเนินงานเกี่ยวกับสื่อ และการใช้สื่อการเรียนรู้	3.33	0.63	ปานกลาง	8

ตาราง 6 (ต่อ)

การใช้หลักสูตร ด้านการจัดให้มีสื่อวัตกรรมการและแหล่งเรียนรู้	ระดับความคิดเห็นของการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
9. การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ ผลิตภัณฑ์และผลงานของสถานศึกษาและชุมชน	3.90	0.83	มาก	2
10. การเก็บรวบรวมสื่อการสอน	3.98	0.88	มาก	1
เฉลี่ยรวม	3.60	0.45	มาก	

จากตาราง 6 พบว่า สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน ด้านการจัดให้มีสื่อวัตกรรมการและแหล่งเรียนรู้โดยรวมมีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 1 ถึง ข้อ 5 และ ข้อ 9 ถึง ข้อ 10 มีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ มีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดย ข้อ 10 การเก็บรวบรวมสื่อการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.98$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อ

การใช้หลักสูตร ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็นของการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. การศึกษาค้นคว้าระเบียบวิธีการวิจัยในชั้นเรียน และการวิจัยอื่น ๆ	3.54	0.77	มาก	3
2. การวิเคราะห์หลักสูตร	3.49	0.75	ปานกลาง	6
3. การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	3.53	0.80	มาก	4
4. การวิจัย เพื่อนำมาปรับใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	3.57	0.78	มาก	2
5. การจัดทำข้อมูลและวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	3.54	0.77	มาก	3
6. การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียน	3.60	0.79	มาก	1
7. การศึกษาค้นคว้าข้อมูล การวิจัยในชั้นเรียนของครู	3.51	0.73	มาก	5
8. การรวบรวมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเป็นฐานข้อมูล	3.44	0.70	ปานกลาง	7
เฉลี่ยรวม	3.53	0.59	มาก	

จากตาราง 7 พบว่า สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน โดยรวมมีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 1 และข้อ 3 ถึงข้อ 7 มีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ มีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดย ข้อ 6 การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.60$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยรวมและรายข้อ

การใช้หลักสูตร ด้านการวัดผลและประเมินผล	ระดับความคิดเห็นของการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. การจัดทำแบบทดสอบและจัดเก็บเป็นคลังข้อสอบ	3.43	0.69	ปานกลาง	6
2. จัดทำเครื่องมือสำหรับให้นักเรียนได้ทดสอบ ความรู้ด้วยตนเอง	3.47	0.70	ปานกลาง	5
3. การสอนซ่อมเสริม	3.24	0.51	ปานกลาง	9
4. การประมวลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประเมินผลการเรียน	3.28	0.53	ปานกลาง	8
5. การเทียบโอนผลการเรียน	3.33	0.58	ปานกลาง	7
6. จัดทำเครื่องมือในการทดสอบด้วยตนเอง	3.22	0.47	ปานกลาง	10
7. จัดทำแบบงานธุรการชั้นเรียน เช่น ป.พ.4 ถึง ป.พ. 9	3.22	0.43	ปานกลาง	10
8. การรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผลการประเมินระดับชาติ	3.21	0.43	ปานกลาง	11
9. การตรวจสอบผลการเรียน	3.64	0.74	มาก	1
10. การวิเคราะห์แบบทดสอบ	3.62	0.80	มาก	2
11. การจัดทำใบรายงานผลการเรียนสำหรับนักเรียน	3.51	0.74	มาก	4
12. การจัดทำรายงานคุณภาพการจัดการศึกษาประจำปี	3.59	0.78	มาก	3
เฉลี่ยรวม	3.39	0.28	ปานกลาง	

จากตาราง 8 พบว่า สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยรวมมีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 9 ถึง ข้อ 12 มีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ มีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดย ข้อ 9 การตรวจสอบผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.64$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โดยรวมและรายด้าน

การใช้หลักสูตร	ระดับความคิดเห็นของการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย	3.41	0.37	ปานกลาง	4
2. ด้านการจัดให้มีสื่อ นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้	3.51	0.35	มาก	3
3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	3.67	0.45	มาก	2
4. ด้านการวัดผลและประเมินผล	3.82	0.31	มาก	1
เฉลี่ยรวม	3.61	0.18	มาก	

จากตาราง 9 พบว่า สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โดยรวมมีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดให้มีสื่อ นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล มีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วน ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการวัดผลและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.82$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยรวมและรายข้อ

การใช้หลักสูตร ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย	ระดับความคิดเห็นของการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการ ของผู้เรียน	3.38	0.55	ปานกลาง	6
2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและ ตัดสินใจ	3.43	0.64	ปานกลาง	4
3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบ และ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	3.50	0.69	ปานกลาง	3
4. จัดการเรียนการสอน เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.40	0.66	ปานกลาง	5
5. จัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรมและ จริยธรรมของผู้เรียน	3.56	0.75	มาก	2
6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับ การพัฒนา สุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะและกีฬา	3.33	0.64	ปานกลาง	7
7. จัดทำสื่อที่ช่วยส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบ ต่อกลุ่มร่วมกัน	3.23	0.49	ปานกลาง	8
8. การประเมินพัฒนาการของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่ หลากหลายและต่อเนื่อง	3.16	0.44	ปานกลาง	9

ตาราง 10 (ต่อ)

การใช้หลักสูตร ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย	ระดับความคิดเห็นของการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
9. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตน และ มีความกระตือรือร้นในการมาโรงเรียน	3.23	0.51	ปานกลาง	8
10. การสอนแบบบูรณาการ	3.88	0.78	มาก	1
เฉลี่ยรวม	3.41	0.37	ปานกลาง	

จากตาราง 10 พบว่า สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู
ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยรวมมีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับ
ปานกลาง ($\bar{X}=3.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 5 และข้อ 10 มีความคิดเห็นของการปฏิบัติ
อยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ มีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดย ข้อ 10 การ
สอนแบบบูรณาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.88$)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู ด้านการจัดให้มีสื่อนวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ

การใช้หลักสูตร ด้านการจัดให้มีสื่อนวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้	ระดับความคิดเห็นของการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. ประยุกต์ใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งข้อมูล	3.91	0.74	มาก	1
2. การศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาให้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.81	0.81	มาก	2
3. การจัดทำสื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน	3.56	0.71	มาก	4
4. การศึกษาวิธีการใช้สื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.60	0.73	มาก	3
5. การรวบรวมข้อมูลความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.53	0.72	มาก	5
6. การจัดให้มีศูนย์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษาเพื่อศึกษาค้นคว้า แลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้	3.37	0.59	ปานกลาง	9
7. การจัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน	3.40	0.63	ปานกลาง	8
8. จัดทำเอกสารในการกำกับ ติดตาม และประเมินผล การดำเนินงานเกี่ยวกับสื่อ และการใช้สื่อการเรียนรู้	3.45	0.66	ปานกลาง	6

ตาราง 11 (ต่อ)

การใช้หลักสูตร ด้านการจัดให้มีสื่อ นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้	ระดับความคิดเห็นของการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
9. การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ ผลิตภัณฑ์และ ผลงานของสถานศึกษาและชุมชน	3.43	0.61	ปานกลาง	7
10. การเก็บรวบรวมสื่อการสอน	3.34	0.58	ปานกลาง	10
เฉลี่ยรวม	3.51	0.35	มาก	

จากตาราง 11 พบว่า สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู ด้านการจัดให้มีสื่อ นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้โดยรวมมีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 1 ถึง ข้อ 5 มีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ มีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดย ข้อ 1 ประยุกต์ใช้สื่อ การเรียนรู้และแหล่งข้อมูล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}= 3.91$)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อ

การใช้หลักสูตร ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็นของการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. การศึกษาค้นคว้าระเบียบวิธีการวิจัยในชั้นเรียน และการวิจัยอื่น ๆ	3.51	0.70	มาก	4
2. การวิเคราะห์หลักสูตร	3.34	0.61	ปานกลาง	6
3. การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	3.41	0.67	ปานกลาง	5
4. การวิจัย เพื่อนำมาปรับใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	3.32	0.61	ปานกลาง	7
5. การจัดทำข้อมูลและวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	3.14	0.86	ปานกลาง	8
6. การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียน	3.91	0.78	มาก	2
7. การศึกษาค้นคว้าข้อมูล การวิจัยในชั้นเรียนของครู	3.96	0.83	มาก	1
8. การรวบรวมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเป็นฐานข้อมูล	3.76	0.80	มาก	3
เฉลี่ยรวม	3.67	0.45	มาก	

จากตาราง 12 พบว่า สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน โดยรวมมีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 1 และ ข้อ 6 ถึง ข้อ 8 มีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ มีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดย ข้อ 7 การศึกษาค้นคว้าข้อมูล การวิจัยในชั้นเรียนของครู มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.96$)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยรวมและรายข้อ

การใช้หลักสูตร ด้านการวัดผลและประเมินผล	ระดับความคิดเห็นของการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. การจัดทำแบบทดสอบและจัดเก็บเป็นคลังข้อสอบ	3.98	0.86	มาก	3
2. จัดทำเครื่องมือสำหรับให้นักเรียนได้ทดสอบ ความรู้ด้วยตนเอง	3.91	0.86	มาก	4
3. การสอนซ่อมเสริม	3.88	0.86	มาก	5
4. การประมวลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประเมินผลการเรียน	3.79	0.81	มาก	8
5. การเทียบโอนผลการเรียน	3.71	0.76	มาก	10
6. จัดทำเครื่องมือในการทดสอบด้วยตนเอง	3.58	0.70	มาก	11
7. จัดทำแบบงานบูรณาการชั้นเรียน เช่น ป.พ.4 ถึง ป.พ. 9	3.57	0.73	มาก	12
8. การรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผลการประเมินระดับชาติ	3.84	0.81	มาก	6
9. การตรวจสอบผลการเรียน	4.02	0.78	มาก	1
10. การวิเคราะห์แบบทดสอบ	4.00	0.74	มาก	2
11. การจัดทำใบรายงานผลการเรียนสำหรับนักเรียน	3.80	0.67	มาก	7
12. การจัดทำรายงานคุณภาพการจัดการศึกษาประจำปี	3.78	0.67	มาก	9
เฉลี่ยรวม	3.82	0.31	มาก	

จากตาราง 13 พบว่า สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยรวมมีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดย ข้อ 11 การตรวจสอบผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.02$)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน โดยรวมและรายข้อ

การปรับปรุงหลักสูตร	ระดับความคิดเห็นของการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. กำหนดสิ่งที่จะต้องประเมินและวิธีการในการประเมิน	3.75	0.84	มาก	3
2. เลือกเทคนิควิธีอย่างหลากหลายเพื่อใช้ให้เหมาะสมกับการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน	3.74	0.83	มาก	4
3. การนำหลักสูตรหรือหน่วยการเรียนรู้ไปทดลองใช้	3.66	0.80	มาก	5
4. การสังเกต วิเคราะห์และเก็บรวบรวมผลการใช้หลักสูตรและการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน	3.82	0.86	มาก	2
5. การรวบรวมข้อมูลสำหรับการปรับปรุงหลักสูตรให้สมบูรณ์ขึ้นในโอกาสต่อไป	3.57	0.79	มาก	6
6. การปรับปรุงเนื้อหาในหลักสูตรให้สอดคล้องกัน	3.53	0.74	มาก	8
7. ปรับหน่วย การเรียนหรือหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง	3.57	0.76	มาก	6
8. ตรวจสอบหลักสูตรและสื่อในแต่ละหน่วย ในประเด็นของความเหมาะสมและความเพียงพอของเนื้อหา	3.55	0.75	มาก	7
9. การดำเนินการกระบวนการปรับปรุงกรอบงาน	3.98	0.95	มาก	1
10. ปรับปรุงกิจกรรมและขั้นตอนให้เหมาะสมกับธรรมชาติของเนื้อหาวิชา สภาพท้องถิ่นและเงื่อนไขอื่น ๆ	3.53	0.77	มาก	8
เฉลี่ยรวม	3.67	0.87	มาก	

จากตาราง 14 พบว่า สภาพการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน โดยรวมมีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดย ข้อ 9 การดำเนินการกระบวนการปรับปรุงกรอบงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.98$)

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โดยรวมและรายข้อ

การปรับปรุงหลักสูตร	ระดับความคิดเห็นของการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. กำหนดสิ่งที่ต้องประเมินและวิธีการในการประเมิน	3.82	0.87	มาก	4
2. เลือกเทคนิควิธีอย่างหลากหลายเพื่อใช้ให้เหมาะสมกับการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน	3.81	0.88	มาก	5
3. การนำหลักสูตรหรือหน่วยการเรียนรู้ไปทดลองใช้	3.79	0.91	มาก	6
4. การสังเกต วิเคราะห์และเก็บรวบรวมผลการใช้หลักสูตรและการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน	3.97	0.89	มาก	2
5. การรวบรวมข้อมูลสำหรับการปรับปรุงหลักสูตรให้สมบูรณ์ขึ้นในโอกาสต่อไป	3.66	0.81	มาก	9
6. การปรับปรุงเนื้อหาในหลักสูตรให้สอดคล้องกัน	3.69	0.77	มาก	8
7. ปรับหน่วย การเรียนหรือหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง	3.87	0.81	มาก	3
8. ตรวจสอบหลักสูตรและสื่อในแต่ละหน่วย ในประเด็นของความเหมาะสมและความเพียงพอของขอบข่ายเนื้อหา	3.67	0.79	มาก	7
9. การดำเนินการกระบวนการปรับปรุงกรอบงาน	4.05	0.97	มาก	1
10. ปรับปรุงกิจกรรมและขั้นตอนให้เหมาะสมกับธรรมชาติของเนื้อหาวิชา สภาพท้องถิ่นและเงื่อนไขอื่น ๆ	3.64	0.83	มาก	10
เฉลี่ยรวม	3.80	0.89	มาก	

จากตาราง 15 พบว่า สภาพการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู โดยรวมมีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดย ข้อ 9 การดำเนินการกระบวนการปรับปรุงกรอบงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.05$)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน และครู เกี่ยวกับสภาพการใช้และการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน ซึ่งจะปรากฏผลดังตาราง 16 ถึงตาราง 19 ดังนี้

ตาราง 16 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู เกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน

การใช้หลักสูตร	ระดับความคิดเห็น				t
	ผู้อำนวยการ		ครู		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย	3.49	0.39	3.41	0.37	1.66
2. ด้านการจัดให้มีสื่อ นวัตกรรม และแหล่งเรียนรู้	3.60	0.45	3.51	0.35	1.14
3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	3.53	0.59	3.67	0.45	1.14
4. ด้านการวัดผลและประเมินผล	3.39	0.28	3.82	0.31	1.68
เฉลี่ยรวม	3.50	0.25	3.61	0.18	1.07

จากตาราง 16 พบว่าความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน และครู เกี่ยวกับสภาพการใช้และการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง พบว่าโดยรวมมีความคิดเห็นของการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นของการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน โดยครูมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นสูงกว่าผู้อำนวยการโรงเรียน

ตาราง 17 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู เกี่ยวกับสภาพ
การปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวม

การปรับปรุงหลักสูตร	ระดับความคิดเห็น				t
	ผู้อำนวยการ		ครู		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
สภาพการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา	3.67	0.87	3.80	0.89	1.01

จากตาราง 17 พบว่าความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู เกี่ยวกับสภาพ
การปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง พบว่าโดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
การปฏิบัติไม่แตกต่างกัน โดยครูมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นสูงกว่าผู้อำนวยการ โรงเรียน

ตาราง 18 การเปรียบเทียบความคิดเห็นการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน และครู เกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน

การใช้หลักสูตรสถานศึกษา	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		รวม		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย	3.46	0.37	3.48	0.40	3.26	0.22	3.45	0.38	1.49
2. ด้านการจัดให้มีสื่อ นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้	3.53	0.46	3.58	0.34	3.64	0.45	3.57	0.40	1.13
3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	3.44	0.48	3.70	0.53	3.70	0.52	3.60	0.53	1.67
4. ด้านการวัดผลและประเมินผล	3.78	0.27	3.74	0.34	3.76	0.37	3.61	0.36	1.65
เฉลี่ยรวม	3.45	0.19	3.63	0.22	3.59	0.17	3.56	0.22	1.29

จากตาราง 18 พบว่าความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน และครู เกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าโดยรวมมีความคิดเห็นของการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นของการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

ตาราง 19 การเปรียบเทียบความคิดเห็นการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู เกี่ยวกับสภาพการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวม

การปรับปรุงหลักสูตร สถานศึกษา	ขนาด เล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		รวม		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
การปรับปรุงหลักสูตร สถานศึกษา	3.59	0.27	3.64	0.27	3.67	0.23	3.63	0.27	1.01

จากตาราง 19 พบว่าความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู เกี่ยวกับสภาพการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าโดยรวมมีความเห็นของการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 สรุปข้อเสนอแนะที่เป็นปลายเปิด ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู เกี่ยวกับสภาพการใช้และการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งจะปรากฏผลดังตาราง 20 และ ตาราง 21 ดังนี้

ตาราง 20 สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู

ลำดับ ที่	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร	จำนวน (n =96)	ร้อยละ
1	โรงเรียนต้องบริการและให้ข้อมูลเพื่อสร้างความเข้าใจแก่ชุมชนในด้านต่าง ๆ	20	20.83
2	ผู้บริหารควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ในเรื่องการเป็นนักวิชาการ	17	17.71
3	คณะผู้จัดทำหลักสูตรต้องมีความรู้และความเข้าใจในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา	15	15.63
4	ควรจัดให้มีคู่มือ เอกสารประกอบหลักสูตรครบทุกกลุ่มสาระ	9	9.38
5	ควรพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและในชุมชน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้	8	8.33
6	ควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน เพื่อประกอบการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	7	7.29
7	ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้กับครูเกี่ยวกับการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนตามกลุ่มสาระ	6	6.25
8	ควรจัดอบรมพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และการใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาในกระบวนการเรียนการสอน	5	5.21
9	ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้	4	4.17
10	ควรส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน	3	3.13
11	ผู้อำนวยการ โรงเรียนควรมีการนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา ที่เป็นระบบ มีความชัดเจน และต่อเนื่อง	2	2.08

จากตาราง 20 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู เรียงตามลำดับ 3 อันดับแรก ได้แก่ อันดับที่ 1 โรงเรียนต้องบริการและให้ข้อมูลเพื่อสร้างความเข้าใจแก่ชุมชนในด้านต่าง ๆ (ร้อยละ 20.83) อันดับที่ 2 ผู้บริหารควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ในเรื่องการเป็นนักวิชาการ (ร้อยละ 17.71) และ อันดับที่ 3 คณะผู้จัดทำหลักสูตรต้องมีความรู้และความเข้าใจในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา (ร้อยละ 15.63)

ตาราง 21 สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู

ลำดับ ที่	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตร	จำนวน (n =110)	ร้อยละ
1	ควรมีการเพิ่มงบประมาณในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้มากกว่าที่เป็นอยู่	33	30.00
2	ควรมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรทุกปีการศึกษา	26	23.64
3	ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำในการปรับปรุงหลักสูตร	22	20.00
4	โรงเรียนควรสร้างหลักสูตรสถานศึกษาขึ้นเอง เพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน และชุมชน	18	16.36
5	บุคลากรในโรงเรียนควรได้รับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา	11	10.00

จากตาราง 21 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู เรียงตามลำดับ 3 อันดับแรก ได้แก่ อันดับที่ 1 ควรมีการเพิ่มงบประมาณในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้มากกว่าที่เป็นอยู่ (ร้อยละ 30.00) อันดับที่ 2 ควรมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรทุกปีการศึกษา (ร้อยละ 23.64) และอันดับที่ 3 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำในการปรับปรุงหลักสูตร (ร้อยละ 20.00)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพการใช้และการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานในการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียนและครูเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียนและครูเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและขนาดของ โรงเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 แตกต่างกัน
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาด โรงเรียนต่างกัน แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1. ประชากร ประกอบด้วยโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำนวน 194 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน

(Krejcie & Morgan) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 148-149) ได้กลุ่มตัวอย่าง 129 โรงเรียน แล้วใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ โดยกำหนดให้ “ขนาดของโรงเรียน” เป็น “ชั้นภูมิ” เมื่อสุ่มได้โรงเรียนแล้ว กำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้อำนวยการ โรงเรียน 1 คน และ ครู 1 คน รวมผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งหมด 258 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มี 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ สถานภาพตำแหน่ง และขนาดของ โรงเรียน ลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กำหนดลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยจำแนกข้อคำถามตามตัวแปรย่อย มีจำนวน 40 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา กำหนดลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยมีข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นแบบคำถามปลายเปิด เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้ว เกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการขอความร่วมมือไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ขอให้ออกหนังสือขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสถานศึกษา และครู ไปยังโรงเรียนต่าง ๆ และนำแบบสอบถามแจกจ่ายไปยังโรงเรียนตามเป้าหมายและกำหนดวัน รับคืน โดยส่งแบบสอบถามคืนที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 แล้วผู้วิจัยไปรวบรวมแบบสอบถามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 258 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการดังนี้

4.1 การศึกษาสภาพภาพของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ

4.2 การศึกษาสภาพการใช้และการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียนและครู วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบ ความเรียง

4.3 การเปรียบเทียบสภาพการใช้และการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียนและครู วิเคราะห์ด้วยค่า Independent Samples t-test กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญที่ .05

4.4 การเปรียบเทียบสภาพการใช้และการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียนและครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเซฟเฟ่ กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

4.5 ข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพการใช้และการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพการใช้และการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

1.1 สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียนและครู โดยรวมมีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายมีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ มีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านการวัดผลและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

1.2 สภาพการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู โดยรวมมีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู เกี่ยวกับสภาพ การใช้และการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน

2.1 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่าโดยรวมมีความคิดเห็นของการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นของการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน โดยครูมี ค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นสูงกว่าผู้อำนวยการ โรงเรียน

2.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู เกี่ยวกับ สภาพการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน โดยครูมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นสูงกว่าผู้อำนวยการ โรงเรียน

2.3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู เกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นของการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีความ คิดเห็นของการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

2.4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู เกี่ยวกับสภาพการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู เกี่ยวกับสภาพการปรับปรุงหลักสูตร สถานศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าโดยรวมมีความคิดเห็นของการปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน

3. สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็น ของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู เรียงตามลำดับ 3 อันดับแรก ได้แก่ อันดับที่ 1 โรงเรียนต้อง บริการและให้ข้อมูลเพื่อสร้างความเข้าใจแก่ชุมชนในด้านต่าง ๆ (ร้อยละ 20.83) อันดับที่ 2 ผู้บริหารควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ในเรื่องการเป็นนักวิชาการ (ร้อยละ 17.71) และอันดับที่ 3 คณะผู้จัดทำหลักสูตรต้องมีความรู้และความเข้าใจในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา (ร้อยละ 15.63) และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของ ผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู เรียงตามลำดับ 3 อันดับแรก ได้แก่ อันดับที่ 1 ควรมีการเพิ่ม งบประมาณในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้มากกว่าที่เป็นอยู่ (ร้อยละ 30.00) อันดับที่ 2 ควรมี การประเมินผลการใช้หลักสูตรทุกปีการศึกษา (ร้อยละ 23.64) และอันดับที่ 3 ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องเป็นผู้นำในการปรับปรุงหลักสูตร (ร้อยละ 20.00)

อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพการใช้และการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า มีประเด็นที่ค้นพบซึ่งน่าสนใจอันจะเป็นข้อมูลนำไปสู่แนวทางในการวางแผนพัฒนา และปรับปรุงเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้อภิปรายผลดังนี้

1. สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู โดยรวมมีความคิดเห็นของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ก็เพราะว่าการดำเนินงานการใช้หลักสูตรของโรงเรียนเป็นการปฏิบัติงานที่สำคัญที่สุดของการจัดการศึกษา ในการดำเนินงานการใช้หลักสูตรให้บรรลุผลตามเป้าหมายของหลักสูตรนั้น โรงเรียนควรมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบเช่นกัน โดยเฉพาะควรมีการประเมินผลการทำงานเป็นระยะ ๆ ตลอดเวลา และนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงงานของโรงเรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของงานเป็นประจำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นูวัติ ศรีนิล (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการติดตามการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า 1) การใช้หลักสูตร โรงเรียนมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ยังสอดคล้องกับ จุรวรรณ ออมเนื่องนาม (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินผลการใช้หลักสูตรกลุ่มสาระคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า การประเมิน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก อีกทั้งผลการวิจัยของ คุณัญญู พระเนตร (2552 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพ การใช้หลักสูตรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า มีความคิดเห็นว่ามี การใช้หลักสูตรในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก รวมถึงผลการวิจัยของ สุระ วงศ์มา (2552 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า มีความคิดเห็นว่างานสถานศึกษามีการดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลกสนวิจัยของ ชื่น มะโนมัย (2552 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า สภาพการปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ มโนพร ศรีทา (2552 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการปรับปรุงหลักสูตรในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี

เขต 4 ผลการวิจัย พบว่า มีความคิดเห็นว่าได้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรในโรงเรียนในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก รวมถึงผลการวิจัยของ เลอไทย ไชยกาล (2553 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นต่อการปรับปรุงหลักสูตรของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา อำเภอวารินชำราบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 4 ผลการวิจัย พบว่า มีความคิดเห็นต่อสภาพการปรับปรุงหลักสูตรในสถานศึกษา โดยรวมพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อีกทั้งผลการวิจัยของ จักรรงค์ วงษ์ปาน (2553 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การปรับปรุงหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง ตะกร้อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนอมราวินทยาภูมิ ผลการวิจัยพบว่า 1) ได้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง ตะกร้อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนอมราวินทยาภูมิ ที่มีคุณภาพในระดับดี

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู เกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน โดยครูมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นสูงกว่าผู้อำนวยการ โรงเรียนที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ก็เพราะอาจเป็นเพราะว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้กำกับดูแลเกี่ยวกับงานทุกงานในโรงเรียน ส่วนครูเป็นผู้ลงมือปฏิบัติในส่วนที่ตนรับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ คุณัญญา พระเนตร (2552 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า ผู้บริหารกับครูวิชาการ มีความคิดเห็นต่อสภาพหลักสูตรในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ ชื่น มะโนมัย (2552 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูวิชาการ และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน รวมถึงผลการวิจัยของ มโนพร ศรีทา (2552 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการปรับปรุงหลักสูตรในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 4 ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรในโรงเรียนในภาพรวมและ

รายด้านไม่แตกต่างกัน รวมถึงผลการวิจัยของ สุระ วงศ์มา (2552 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อสภาพการใช้หลักสูตรในสถานศึกษา โดยภาพรวมและทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน อีกทั้งผลการวิจัยของ เลอไทย ไชยกาล (2553 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นต่อการปรับปรุงหลักสูตรของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา อำเภวารินชำราบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพการปรับปรุงหลักสูตรในสถานศึกษา อำเภวารินชำราบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู เกี่ยวกับสภาพการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน โดยครูมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นสูงกว่าผู้อำนวยการ โรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชื่น มะโนมัย (2552 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูวิชาการ และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ มโนพร ศรีทา (2552 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการปรับปรุงหลักสูตรในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรในโรงเรียนในภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน อีกทั้งผลการวิจัยของ เลอไทย ไชยกาล (2553 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นต่อการปรับปรุงหลักสูตรของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา อำเภวารินชำราบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพการปรับปรุงหลักสูตร ในสถานศึกษา อำเภวารินชำราบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู เกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง พบว่า

โดยรวมมีความคิดเห็นของการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นของการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ที่ผลการวิจัยปรากฏดังกล่าว นอกจากจะเนื่องมาจากเหตุผลที่กล่าวไว้ในข้อ 2 เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยจะเห็นว่ามีความใกล้เคียงกัน คือ โรงเรียนขนาดเล็กมีนักเรียนน้อยกว่า 120 คนมีค่าเฉลี่ย 3.45 โรงเรียนขนาดกลางมีนักเรียน 121-300 คน มีค่าเฉลี่ย 3.63 และโรงเรียนขนาดใหญ่มีนักเรียน 301 คนขึ้นไป มีค่าเฉลี่ย 3.59 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ คุณัญญา พระเนตร (2552 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูวิชาการในสถานศึกษา ที่มีขนาดต่างกัน พบว่า ผู้บริหารกับครูวิชาการ มีความคิดเห็นต่อสภาพหลักสูตรในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ สุระ วงศ์มา (2552 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูวิชาการในสถานศึกษา ที่มีขนาดต่างกัน พบว่า ผู้บริหารกับครูวิชาการ มีความคิดเห็นต่อสภาพหลักสูตรในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน รวมถึงผลการวิจัยของ เถอไทย ไชยกาล (2553 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นต่อการปรับปรุงหลักสูตรของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษา อำเภอวารินชำราบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพการปรับปรุงหลักสูตรในสถานศึกษา อำเภอวารินชำราบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู เกี่ยวกับสภาพการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน และครู เกี่ยวกับสภาพการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นของการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชื่น มะโนมัย (2552 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูวิชาการ และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานพัฒนาในหลักสูตรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ มโนพร ศรีทา (2552 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน

ต่อการปรับปรุงหลักสูตรในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรในโรงเรียนในภาพรวมไม่แตกต่างกัน อีกทั้งผลการวิจัยของ เลอไทย ไชยกาล (2553 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นต่อการปรับปรุงหลักสูตร ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา อำเภอวารินชำราบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็น ต่อการจัดสภาพการปรับปรุงหลักสูตรในสถานศึกษา อำเภอวารินชำราบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นในการวางแผนทางการพัฒนาเกี่ยวกับ สภาพการใช้และการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน และ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงการพัฒนางานการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียน จากข้อค้นพบในขอบเขตที่ดำเนินการ ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการนำไปใช้ในเรื่องต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรต้องกำหนดยุทธศาสตร์การปรับปรุงหลักสูตร สถานศึกษา ให้ชัดเจน และผู้อำนวยการ โรงเรียนควรมีการวางแผนการใช้และการปรับปรุง หลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนไว้ล่วงหน้าเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและชุมชน

1.2 ผู้อำนวยการ โรงเรียนควรเร่งสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้และการปรับปรุง หลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียน โดยอาจจัดในรูปแบบการประชุมสัมมนา หรืออาจนำคณะครูไป ศึกษาดูงานในโรงเรียนดี เด่น ดัง ที่เป็นต้นแบบของผู้ปกครอง

1.3 โรงเรียนสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้และการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งมีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุดทั้งที่เป็น เรื่องสำคัญ

1.4 จากข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตร โรงเรียนควรดำเนินการเกี่ยวกับ โรงเรียนต้องบริการและให้ข้อมูลเพื่อสร้างความเข้าใจแก่ชุมชนในด้านต่าง ๆ ผู้บริหารควรปฏิบัติ ตนเป็นแบบอย่างที่ดี ในเรื่องการเป็นนักวิชาการ และคณะผู้จัดทำหลักสูตรต้องมีความรู้และ ความเข้าใจในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

1.5 จากข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนควรดำเนินการเกี่ยวกับ ควรมีการเพิ่มงบประมาณในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้มากกว่าที่เป็นอยู่ ควรมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรทุกปีการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำในการปรับปรุงหลักสูตร

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

จากการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงการพัฒนางานด้านการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียน จากข้อค้นพบในขอบเขตที่ดำเนินการ ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

ควรมีการศึกษาปัจจัยในการใช้และการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ที่ทำให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จ เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาของโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรสถานศึกษาต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2543). **แนวทางการบริหารโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2549). **แนวคิดของการจัดการเรียนการสอนด้วยคอมพิวเตอร์**. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 18 มกราคม 2554 จาก www.lib.lpru.ac.th/be/pdf/.
- (2551). **รายงานการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : กองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). **คู่มือประเมินการใช้หลักสูตรด้วยตนเองของโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2545). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2546). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2551). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กานดา นาคะเวช. (2542). **การวิจัยการศึกษา**. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 18 มกราคม 2554 จาก <http://www.yupparaj.ac.th/>.
- กิติมา ปรีดีดิลก. (2532). **การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : อักษรราพิพัฒน์.
- ขนิษฐา สุวรรณสร. (2553). **การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้ขุบยางพารา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- คุณัญญา พระเนตร. (2552). **การศึกษาสภาพหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- จรวรรณ ออมเนื่องนาม. (2552). **การประเมินผลการใช้หลักสูตรกลุ่มสาระคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- จัดรงค์ วงษ์ปาน. (2553). **การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง ตะกร้อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนอมราวินิจฉัยมิ.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ชื่น มะโนมัย. (2552). **การศึกษาสภาพการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูวิชาการ และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). สุรินทร์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- ชัยณรงค์ เพ็ชรเอี่ยม. (2541). **ศึกษาการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ชัยวัฒน์ พรพัฒนานุกุล. (2545). **ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องลมทองเหลือง** วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชิดชนก เชิงเซาว์. (2543). **การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์.** (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 18 มกราคม 2554 จาก <http://www.yupparaj.ac.th/> .
- จูดิรัตน์ ปานผู้มีทรัพย์. (2553). **ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ธีระ รุญเจริญ. (2546). **สภาพปัญหาและแนวโน้มของระบบการศึกษาและระบบบริหารการศึกษา.** ขอนแก่น : ขอนแก่นการพิมพ์.
- นิธินาถ แหวงวิเศษ. (2554). **การศึกษาปัญหาและความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรของครูอำเภอสตึก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 4.** วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- นุวัต ศรินิล. (2552). **การติดตามการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1.** วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.**
พิมพ์ครั้งที่ 2. บุรีรัมย์ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์. ถ่ายเอกสาร.
- ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2544). **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์ดี.
เปี่ยมศักดิ์ แสนศิริสุข. (2541). **ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง น้ำเพื่อ
ชีวิต โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระบบมัลติมีเดีย.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(เทคโนโลยีการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ผ่องพรรณ ตรีมงคลกุล. (2543). **การออกแบบการวิจัย.** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
“พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.” (2545).
ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก. หน้า 1-45.
- พิมพ์ร่ำไพ เปรมสมิทธิ. (2543, ตุลาคม - ธันวาคม). “การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความต้องการและ
การแสวงหาสารนิเทศ,” **วารสารห้องสมุด.** 4 (4) : 72.
- มโนพร ศรีทา. (2552). **การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการจัดทำหลักสูตร
ท้องถิ่นในโรงเรียน ดังกักด่านักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4.**
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏอุบลราชธานี.
- รวิวรรณ ชินะตระกูล. (2538). **วิจัยทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- รุ่ง แก้วแดง. (2545). **การปฏิบัติการศึกษาไทย.** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : มติชน.
- รัตติกรณ์ ทศนภักดี. (2552). **การศึกษาปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ดังกักด่านักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด.** วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(บริหารการศึกษา). สุรินทร์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
- เลอไทย ไชยกาล. (2553). **การศึกษาความคิดเห็นต่อการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น
ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา อำเภอวารินชำราบดังกัก
ด่านักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4.** วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(บริหารการศึกษา). อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ศราวุธ นาคต่อย. (2549). **การพัฒนาการเรียนการสอน.** (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 18 มกราคม
2554 จาก <http://education.chaiyaphum2.net/>.
- ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ. (2549). **อินเทอร์เน็ต.** (ออนไลน์).
สืบค้นเมื่อ 18 มกราคม 2554 จาก <http://dusithost.dusit.ac.th/~librarian/>.

- สถิต วงศ์ลา. (2542). **การพัฒนาการเรียนการสอน.** (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 18 มกราคม 2554 จาก <http://hospital.moph.go.th/Phangnga/>.
- สมนึก ธาตุทอง. (2552). **เทคนิคการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา.** นครปฐม : เพชรเกษมการพิมพ์.
- สุดสาย ศรีศักดิ์. (2547). **การประเมินหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ สำหรับเด็กด้อยโอกาสในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่.** ปรินญา นิพนธ์ ศศ.ม. (หลักสูตรและการสอน) เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุระ วงศ์มา. (2552). **การศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สิงห์หาญ นนท์อ่อน. (2553). **การศึกษาปัญหาและความต้องการจัดทำและใช้หลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). สุรินทร์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4. **กลุ่มแผนและนโยบาย.** (2553). **ข้อมูลพื้นฐาน.** (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 18 มกราคม 2554 จาก <http://www.buriram4.net/>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2541). **ระบบสารสนเทศและแนวปฏิบัติในการจัดระบบสารสนเทศระดับโรงเรียน.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** (2554). **คู่มือการจัดทำรายละเอียดคำขอตั้งงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ 2554.** กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2541). **เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล.
- อำภา บุญช่วย. (2537). **การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน.** สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- Addington, T. E. (1995; August). "Literature and Elementary Age Pupils' Program : An Evaluation of a Reading Intervention Program through the Use of Curriculum Based Measurement." **Dissertation Abstracts International.** 4 : 1338.

- Atjonen, P. M. (1994). "The Local Curriculum : an Object and Instrument in the Administrative and Pedagogical Development of the School Teachers Regarding the Design, Implementation and Development of Curriculum." **Dissertation Abstracts International**. 55 (02) : 329 – C.
- Rookatool, C. (1994). "Evaluation of a Curriculum for the Apparel Manufacturing Management Program at the Fashion Institute of Design and Merchandising." **Dissertation Abstracts International**. 54 (108) : 2874 – A.
- Shoemaker, B. J. E. (1994; April). "An Evaluation Study of the Implementation of an Integrated Curriculum Model in Elementary Schools in Eugene, Oregon." **Dissertation Abstracts International**. 10 : 3673.
- Zafar, A. A. (1982; November). "An Evaluation of the Mathematics Curriculum Given at the Teachers who Graduate from the College in the Years 1976-1980." **Dissertation Abstracts International**. 43 : 1415 A – 1416A.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๖๐๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณภานิชา อินทร์ช้าง

ด้วย นายณรงค์ศักดิ์ รักพรา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียนและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยมี รองศาสตราจารย์.ดร. พรพิมล พงศ์สุวรรณ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอกความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้เพื่อที่ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๖๐๒

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณอุทัยน ปิตามาศา

ด้วย นายณรงค์ศักดิ์ รักพรา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียนและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. พรพิมล พงศ์สุวรรณ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้เพื่อที่ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คอ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๖๐๒

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณโกวิท หมวกไชสง

ด้วย นายณรงค์ศักดิ์ รักพรา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียนและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. พรพิมล พงศ์สุวรรณ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอกความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้เพื่อที่ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทียบ สะอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คอ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๐๘๗

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๑ กันยายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต ๑

ด้วย นายณรงค์ศักดิ์ รักพริ้ว นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียนและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 4 โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. พรพิมล พงศ์สุวรรณ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้นายณรงค์ศักดิ์ รักพริ้ว ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการผู้วิจัยจะประสานงานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐๔๔๖๑ ๒๘๕๘๒๘๕๘

ที่ ศธ 04082/ 1187

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
50 ถนนอิสาน บร 31000

23 กันยายน 2554

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนในสังกัด ทุกแห่ง

ด้วย นายณรงค์ศักดิ์ รักพรา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียนและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. พรพิมล พงศ์สุวรรณ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้ นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย โดยแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จึงแจ้งผู้อำนวยการ โรงเรียนในสังกัดทุกแห่ง ทราบเพื่ออนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวเข้าเก็บข้อมูลใน โรงเรียนของท่านได้ตามความเหมาะสมต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นางวิไลลักษณ์ จุลเสริม)

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๒๓๖

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๐ กันยายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๔

ด้วย นายณรงค์ศักดิ์ รักพริ้ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. พรพิมล พงศ์สุวรรณ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถาม ผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอกความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐๔๔๖๑๑๒๒๑, ๐๔๔๖๐๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ 04085 /3993

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ 31200

4 ตุลาคม 2554

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนทุกโรงในสังกัด

นายณรงค์ศักดิ์ รักพรา นักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถาม จึงขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามกับโรงเรียน โดยนักศึกษาจะเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จึงแจ้งให้โรงเรียนให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาผู้ทำการวิจัยในครั้งนี้ด้วย จึงขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายณัฐชน วัฒนนะ)

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รักษาาราชแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

กลุ่มอำนวยการ(บริหารทั่วไป)

โทร. 044-686445 โทรสาร 044-689445

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง
สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียนและครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามนี้ ประกอบด้วยเนื้อหา 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

ตอนที่ 3 สภาพปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา

ตอนที่ 4 สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับสภาพ

การใช้หลักสูตรสถานศึกษา

2. แบบสอบถามนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการดำเนินงานวิชาการ โรงเรียน ดังนั้นจึงขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามตามสภาพที่เป็นจริง

นายณรงค์ศักดิ์ รักพริ้ว

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ตามความเป็นจริง

1. ตำแหน่ง

() ผู้อำนวยการโรงเรียน () ครู

3. ขนาดของสถานศึกษา

() ขนาดเล็ก มีนักเรียนตั้งแต่ 120 ลงมา

() ขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ 121 – 300 คน

() ขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

ตอนที่ 2 สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดพิจารณาแบบสอบถามของแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ ซึ่งตรงกับตัวเลขที่มีความหมายตรงกับความจริงมากที่สุด

ความหมายของตัวเลข ตัวเลขที่บอกระดับการปฏิบัติในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา มีดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การใช้หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอน	ระดับการปฏิบัติ				
	1	2	3	4	5
ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย					
1. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับ ธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน					
2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จัก คิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ					
3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษา หาความรู้ แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง					
4. จัดการเรียนการสอน เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น					
5. จัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของ ผู้เรียน					
6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนา สุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะและกีฬา					
7. จัดทำสื่อที่ช่วยส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงาน ร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน					
8. การประเมินพัฒนาการของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และต่อเนื่อง					

การใช้หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอน	ระดับการปฏิบัติ				
	1	2	3	4	5
9. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตน และมีความกระตือรือร้นในการมาโรงเรียน					
10. การสอนแบบบูรณาการ					
ด้านการจัดให้มีสื่อ นวัตกรรม และแหล่งเรียนรู้					
11. ประยุกต์ใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งข้อมูล					
12. การศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาให้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน					
13. การจัดทำสื่อการเรียนรู้ สำหรับศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน					
14. การศึกษาวิธีการใช้สื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคล					
15. การรวบรวมข้อมูลความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น					
16. การจัดให้มีศูนย์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษา เพื่อศึกษาค้นคว้า แลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้					
17. การจัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยน การเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน					
18. จัดทำเอกสารในการกำกับ ติดตาม และประเมินผล การดำเนินงานเกี่ยวกับสื่อ และการใช้สื่อการเรียนรู้					
19. การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ ผลิตภัณฑ์และผลงาน ของสถานศึกษาและชุมชน					
20. การเก็บรวบรวมสื่อการสอน					
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน					
21. การศึกษาค้นคว้าระเบียบวิธีการวิจัยในชั้นเรียนและการวิจัย อื่น ๆ					
22. การวิเคราะห์หลักสูตร					
23. การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน					

การใช้หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอน	ระดับการปฏิบัติ				
	1	2	3	4	5
24. การวิจัย เพื่อนำมาปรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
25. การจัดทำข้อมูลและวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล					
26. การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียน					
27. การศึกษาค้นคว้าข้อมูล การวิจัยในชั้นเรียนของครู					
28. การรวบรวมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเป็นฐานข้อมูล					
ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
29. การจัดทำแบบทดสอบและจัดเก็บเป็นคลังข้อสอบ					
30. จัดทำเครื่องมือสำหรับให้นักเรียนได้ทดสอบความรู้ด้วยตนเอง					
31. การสอนซ่อมเสริม					
32. การประมวลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประเมินผลการเรียน					
33. การเทียบโอนผลการเรียน					
34. จัดทำเครื่องมือในการทดสอบด้วยตนเอง					
35. จัดทำแบบงานบูรณาการชั้นเรียน เช่น ป.พ.4 ถึง ป.พ. 9 เป็นต้น					
36. การรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผลการประเมินระดับชาติ					
37. การตรวจสอบผลการเรียน					
38. การวิเคราะห์แบบทดสอบ					
39. การจัดทำใบรายงานผลการเรียนสำหรับนักเรียน					
40. การจัดทำรายงานคุณภาพการจัดการศึกษาประจำปี					

ตอนที่ 3 สภาพการปรับปรุงสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดพิจารณาแบบสอบถามของแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ซึ่งตรงกับตัวเลขที่มีความหมายตรงกับความจริงมากที่สุด

ความหมายของตัวเลข ตัวเลขที่บอกระดับปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา มีดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ปรับปรุงหลักสูตร	ระดับการปฏิบัติ				
	1	2	3	4	5
1. กำหนดสิ่งที่จะต้องประเมินและวิธีการในการประเมิน					
2. เลือกเทคนิควิธีอย่างหลากหลายเพื่อใช้ให้เหมาะสมกับการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน					
3. การนำหลักสูตรหรือหน่วยการเรียนรู้ไปทดลองใช้					
4. การสังเกต วิเคราะห์และเก็บรวบรวมผลการใช้หลักสูตรและการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน					
5. การรวบรวมข้อมูลสำหรับการปรับปรุงหลักสูตรให้สมบูรณ์ขึ้นในอนาคตต่อไป					
6. การปรับปรุงเนื้อหาในหลักสูตรให้สอดคล้องกัน					
7. ปรับหน่วย การเรียนหรือหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง					
8. ตรวจสอบหลักสูตรและสื่อในแต่ละหน่วย ในประเด็นของความเหมาะสมและความเพียงพอของขอบข่าย เนื้อหา					
9. การดำเนินการกระบวนการปรับปรุงกรอบงาน					
10. ปรับปรุงกิจกรรมและขั้นตอนให้เหมาะสมกับธรรมชาติของเนื้อหาวิชา สภาพท้องถิ่นและเงื่อนไขอื่น ๆ					

ตอนที่ 4 ท่านมีความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม
ผู้วิจัย**

ภาคผนวก ค

คำอ่านางจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Buriram Rajabhat University

ตาราง 22 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

ข้อที่	ข้อความ	ค่าอำนาจ จำแนก
1	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน	5.125
2	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จัก คิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ	2.592
3	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	4.279
4	จัดการเรียนการสอน เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.251
5	จัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน	4.400
6	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียน ได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะและกีฬา	3.259
7	จัดทำสื่อที่ช่วยส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน	5.255
8	การประเมินพัฒนาการของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และต่อเนื่อง	7.247
9	จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตน และมีความกระตือรือร้นในการมาโรงเรียน	5.438
10	การสอนแบบบูรณาการ	4.215
11	ประยุกต์ใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งข้อมูล	3.460
12	การศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาให้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน	2.357
13	การจัดทำสื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน	4.687
14	การศึกษาวิธีการใช้สื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคล	5.986

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ค่าอำนาจ จำแนก
15	การรวบรวมข้อมูลความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	1.985
16	การจัดให้มีศูนย์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษา เพื่อการศึกษา ค้นคว้า แลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้	4.598
17	การจัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน	5.068
18	จัดทำเอกสารในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับสื่อ และการใช้สื่อการเรียนรู้	5.227
19	การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ ผลิตภัณฑ์และผลงานของสถานศึกษาและ ชุมชน	2.530
20	การเก็บรวบรวมสื่อการสอน	4.271
21	การศึกษาค้นคว้าระเบียบวิธีการวิจัยในชั้นเรียนและการวิจัยอื่น ๆ	4.085
22	การวิเคราะห์หลักสูตร	2.225
23	การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	5.493
24	การวิจัย เพื่อนำมาปรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.520
25	การจัดทำข้อมูลและวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	6.502
26	การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียน	5.332
27	การศึกษาค้นคว้าข้อมูล การวิจัยในชั้นเรียนของครู	6.214
28	การรวบรวมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเป็นฐานข้อมูล	2.578
29	การจัดทำแบบทดสอบและจัดเก็บเป็นคลังข้อสอบ	4.652
30	จัดทำเครื่องมือสำหรับให้นักเรียนได้ทดสอบความรู้ด้วยตนเอง	2.985

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ค่าอำนาจ จำแนก
31	การสอนซ่อมเสริม	4.598
32	การประมวลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประเมินผลการเรียน	5.227
33	การเทียบโอนผลการเรียน	2.530
34	จัดทำเครื่องมือในการทดสอบด้วยตนเอง	4.271
35	จัดทำแบบงานรุกรการชั้นเรียน เช่น ป.พ.4 ถึง ป.พ. 9 เป็นต้น	5.068
36	การรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผลการประเมินระดับชาติ	5.227
37	การตรวจสอบผลการเรียน	2.530
38	การวิเคราะห์แบบทดสอบ	4.271
39	การจัดทำใบรายงานผลการเรียนสำหรับนักเรียน	4.085
40	การจัดทำรายงานคุณภาพการจัดการศึกษาประจำปี	2.250

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 40

Alpha = .8925

ตาราง 23 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสภาพปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา

ข้อที่	ข้อความ	ค่าอำนาจ จำแนก
1	กำหนดสิ่งที่จะต้องประเมินและวิธีการในการประเมิน	5.234
2	เลือกเทคนิควิธีอย่างหลากหลายเพื่อใช้ให้เหมาะสมกับการวัดผลสัมฤทธิ์ ของผู้เรียน	2.147
3	การนำหลักสูตรหรือหน่วยการเรียนรู้ไปทดลองใช้	3.654
4	การสังเกต วิเคราะห์และเก็บรวบรวมผลการใช้หลักสูตรและการจัดกิจกรรม ในชั้นเรียน	2.220
5	การรวบรวมข้อมูลสำหรับการปรับปรุงหลักสูตรให้สมบูรณ์ ขึ้นในโอกาส ต่อไป	5.447
6	การปรับปรุงเนื้อหาในหลักสูตรให้สอดคล้องกัน	8.254
7	ปรับหน่วย การเรียนหรือหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน อย่างแท้จริง	2.555
8	ตรวจสอบหลักสูตรและสื่อในแต่ละหน่วย ในประเด็น ของความเหมาะสม และความเพียงพอของข้อบ่งชี้ เนื้อหา	3.652
9	การดำเนินการกระบวนการปรับปรุงกรอบงาน	4.258
10	ปรับปรุงกิจกรรมและขั้นตอนให้เหมาะสมกับธรรมชาติของเนื้อหาวิชา สภาพท้องถิ่นและเงื่อนไขอื่น ๆ	4.687

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 10

Alpha = .9014

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	ณรงค์ศักดิ์ รักพริ้ว
วันเดือนปีเกิด	16 เมษายน 2513
สถานที่เกิด	115 หมู่ 4 ตำบลโลกสะอาด อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	144/2 หมู่ 16 ตำบลแคนคง อำเภอแคนคง จังหวัดบุรีรัมย์
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ผู้อำนวยการ โรงเรียน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านหนองหญ้าคา อำเภอแคนคง จังหวัดบุรีรัมย์
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2524 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านวานเขื่อนค้อวิทยา ตำบลโลกสะอาด อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2527 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนตลาดโพธิ์พิทยาคม อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2530 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2534 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาพลศึกษา วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2554 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์